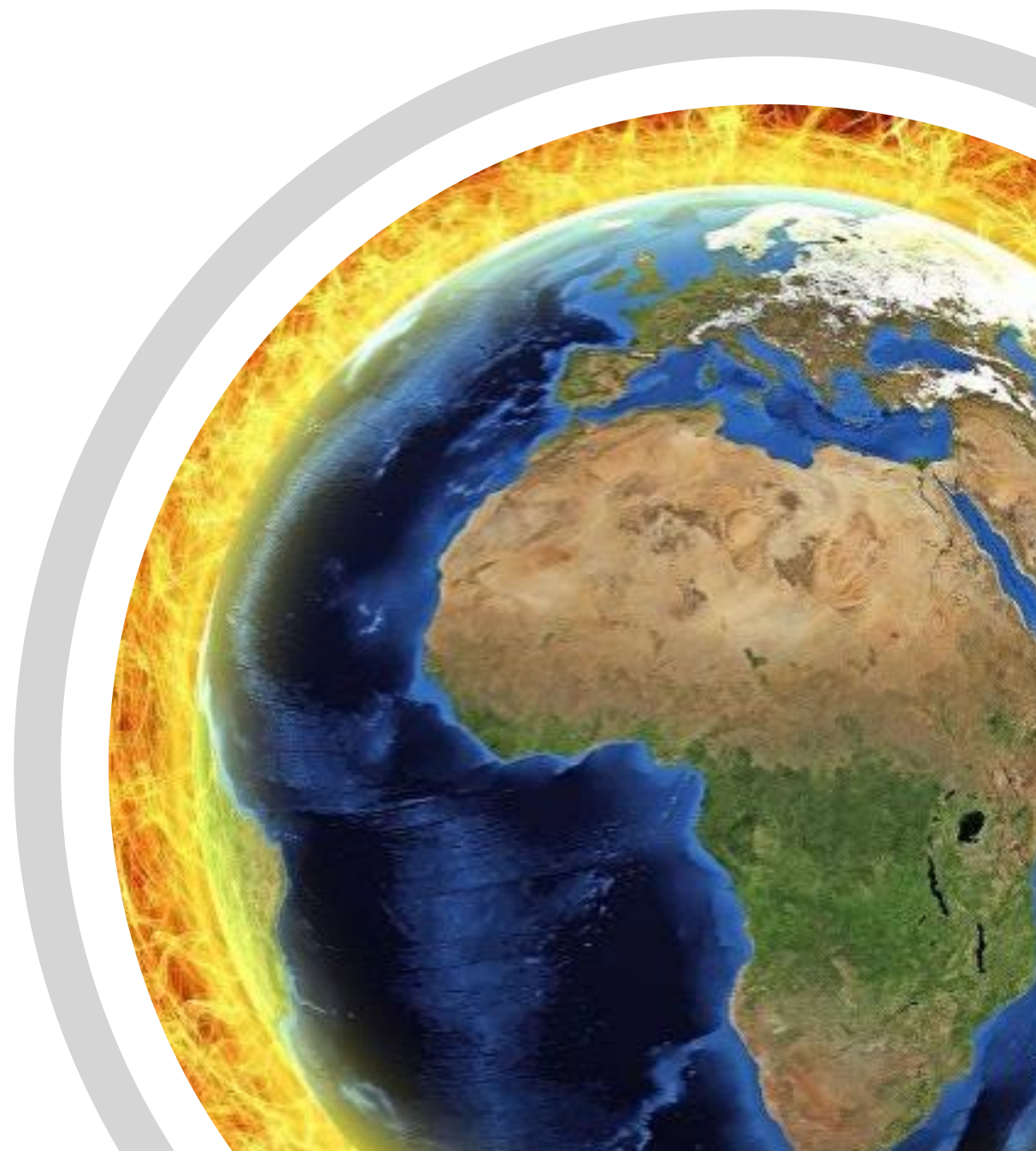

Globalne ocieplenie i jego konsekwencje dla rybactwa śródlądowego

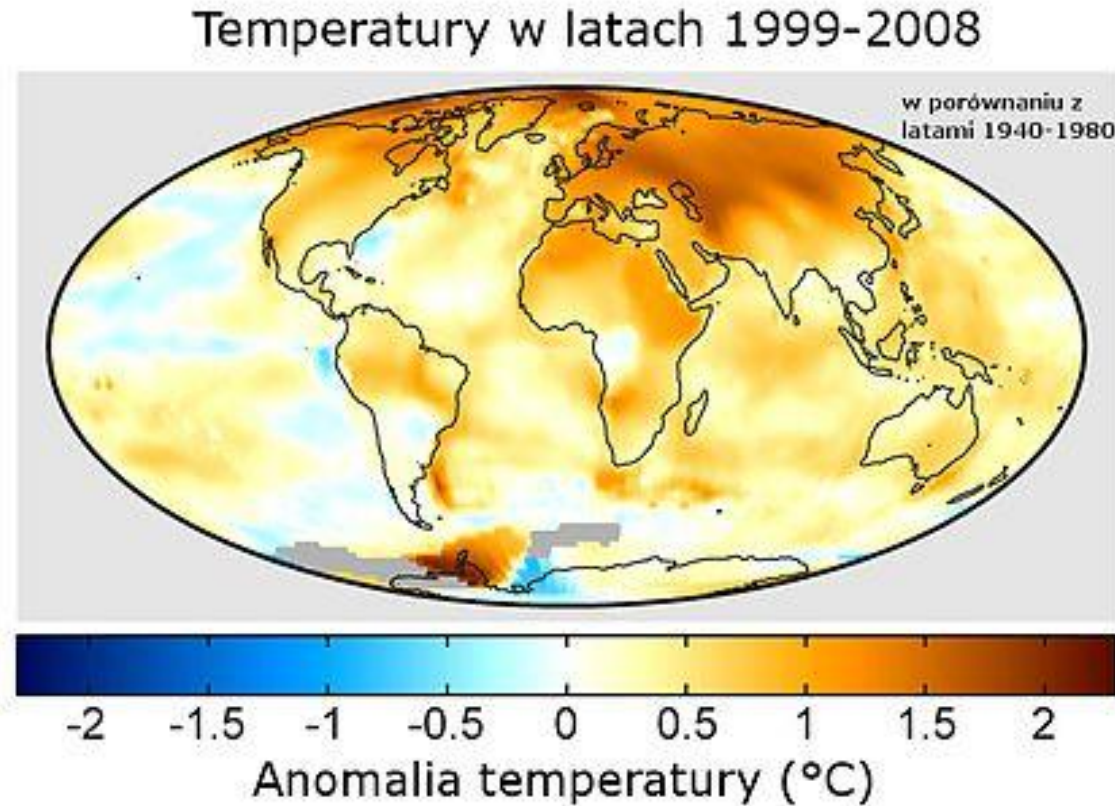
Radostław Kowalski IRZBZ PAN w Olsztynie

Perspektywy rozwoju produkcji rybackiej
w obliczu wyzwań 21. wieku
Gdynia, 10 października 2018 r.

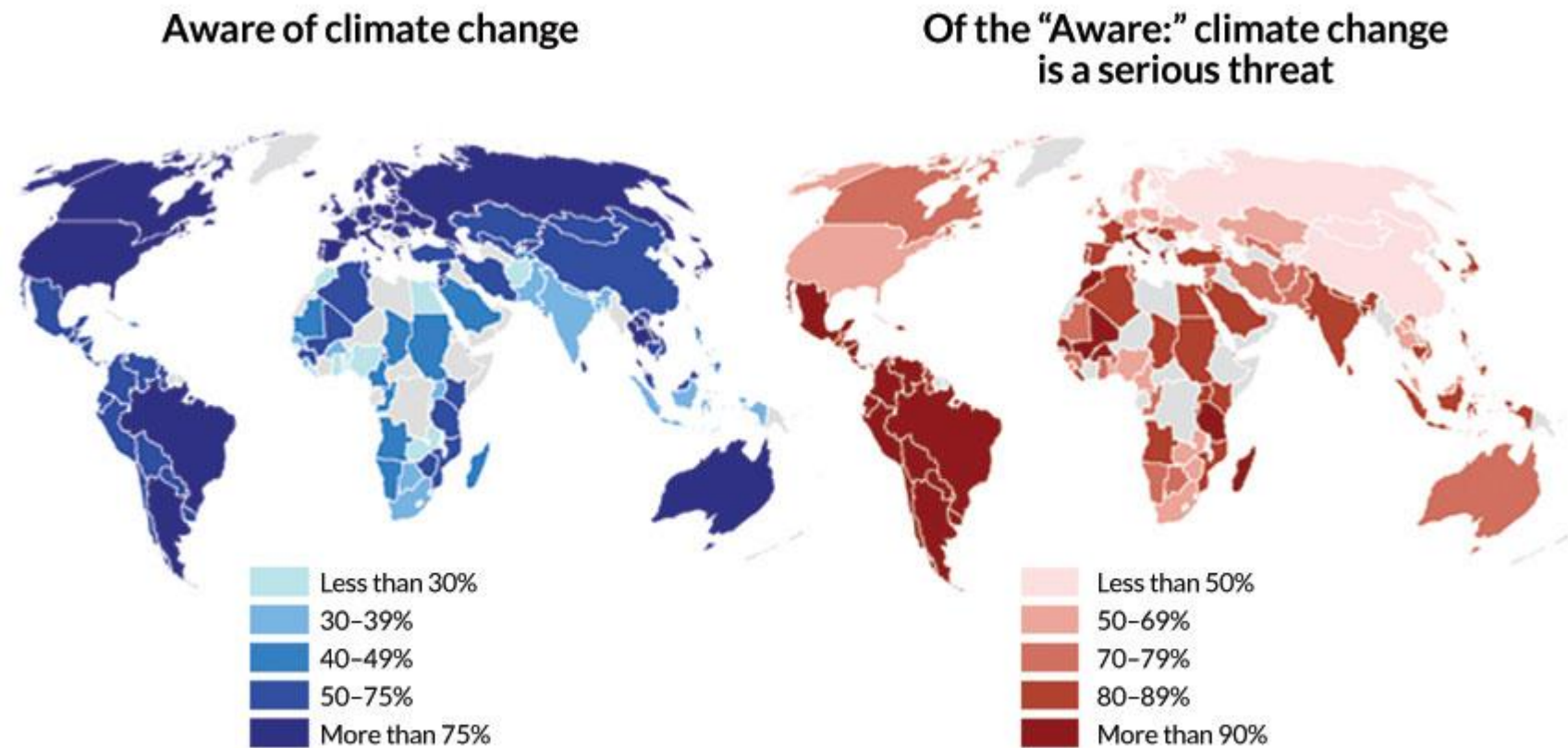
Czym jest globalne ocieplenie?

- Podwyższenie średniej temperatury atmosfery
- Obniżenie temperatury stratosfery (faza 1)
- Ocieplenie stratosfery (faza 2 – utrata równowagi radiacyjnej ziemi)

Kto zna ten termin, a kto się go boi?

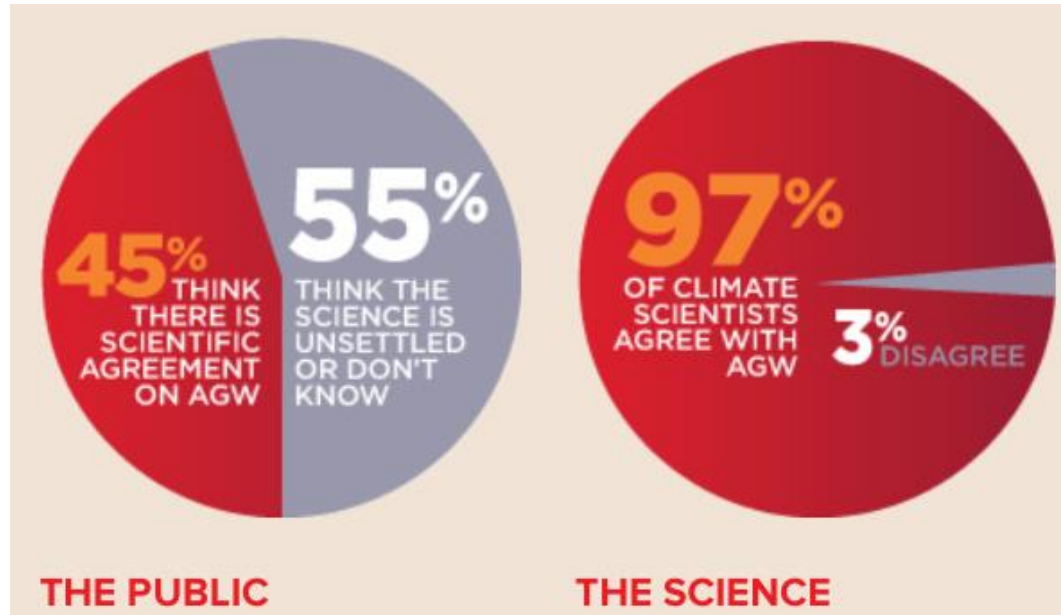
- W państwach dobrze rozwiniętych wiedza na temat globalnego ocieplenia jest powszechna
- W państwach nierozwiniętych wiedza ta wywołuje częściej strach niż w bogatych regionach ziemi

Globalne ocieplenie

Wizja społeczna a rzeczywistość naukowa

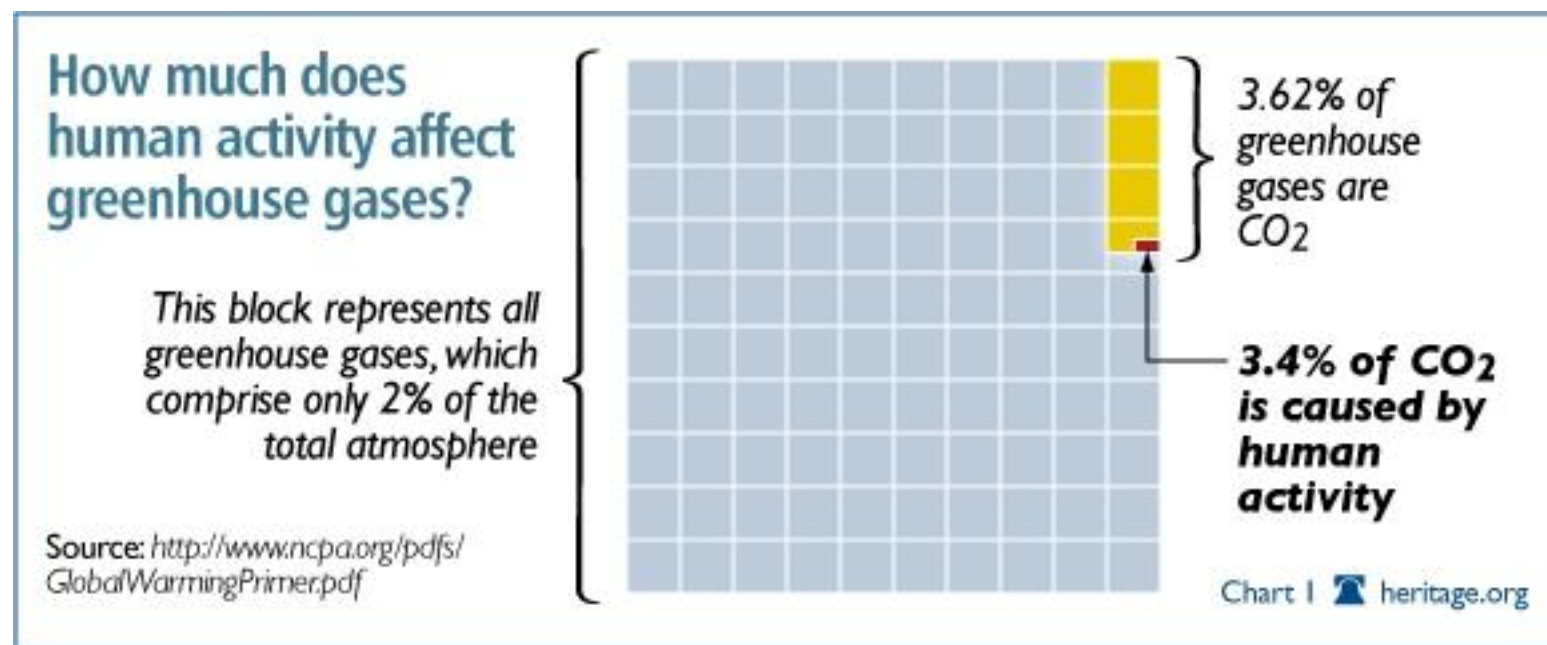
SEPTEMBER 2007

©2007 Union of Concerned Scientists

Ile CO₂ wytwarza człowiek

- Przykład nr 1

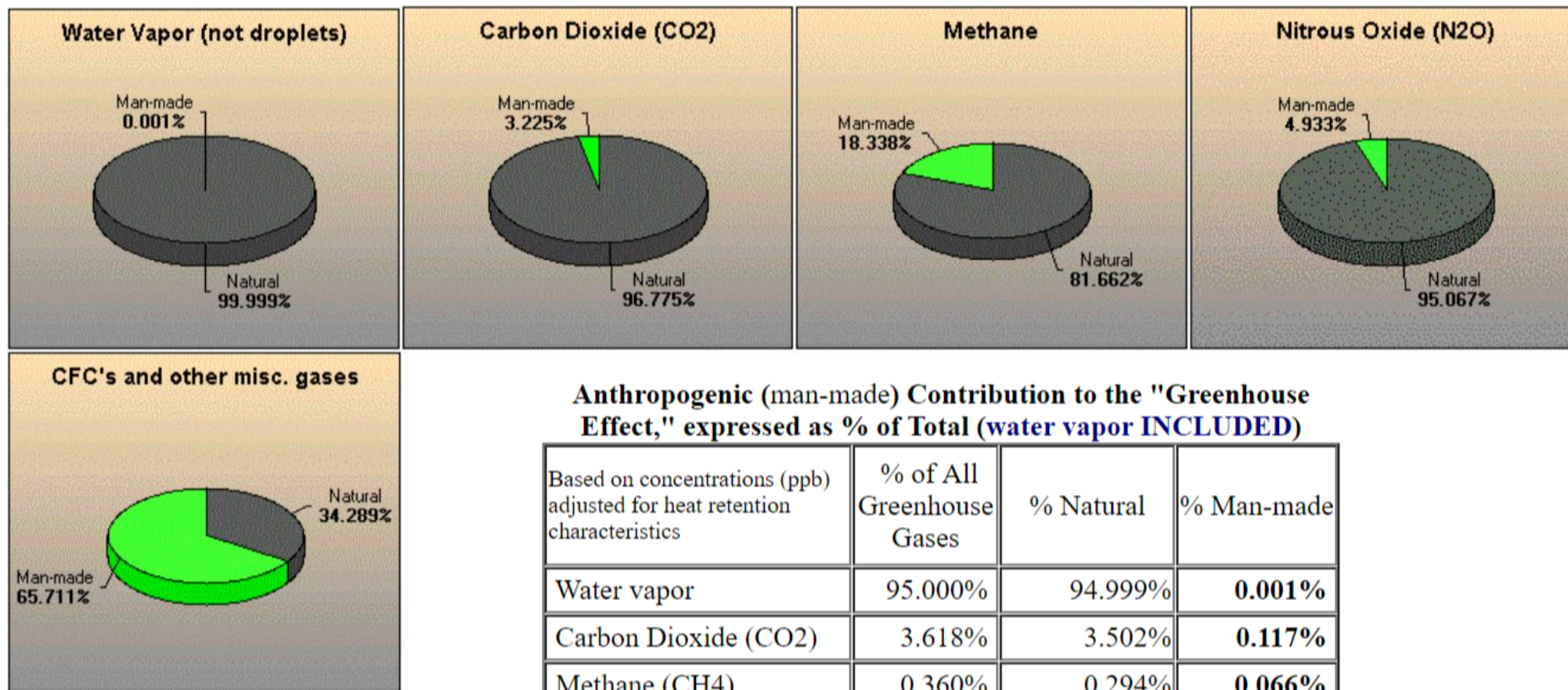

The Heritage foundation (think thank) founded by: Chase Manhattan Bank, Dow Chemical, General Motors, Pfizer, Sears and Mobil

Ile CO₂ wytwarza człowiek

- Przykład nr 2

Anthropogenic (man-made) Contribution to the "Greenhouse Effect," expressed as % of Total (water vapor INCLUDED)

Based on concentrations (ppb) adjusted for heat retention characteristics	% of All Greenhouse Gases	% Natural	% Man-made
Water vapor	95.000%	94.999%	0.001%
Carbon Dioxide (CO ₂)	3.618%	3.502%	0.117%
Methane (CH ₄)	0.360%	0.294%	0.066%
Nitrous Oxide (N ₂ O)	0.950%	0.903%	0.047%
Misc. gases (CFC's, etc.)	0.072%	0.025%	0.047%
Total	100.00%	99.72%	0.28%

Konsensus nad konsensusem

Environmental Research Letters

We examine the available studies and conclude that the finding of 97% consensus in published climate research is robust and consistent with other surveys of climate scientists and peer-reviewed studies.

REPLY • OPEN ACCESS

Consensus on consensus: a synthesis of consensus estimates on human-caused global warming

John Cook^{1,2,3,16}, Naomi Oreskes⁴, Peter T Doran⁵, William R L Anderegg^{6,7}, Bart Verheggen⁸, Ed W Maibach⁹, J Stuart Carlton¹⁰ , Stephan Lewandowsky^{11,2} , Andrew G Skuce^{12,3}, Sarah A Green¹³

[+ Show full author list](#)

Published 13 April 2016 • © 2016 IOP Publishing Ltd

[Environmental Research Letters, Volume 11, Number 4](#)

Czym jest spowodowane globalne ocieplenie?

Emisja gazów cieplarnianych :

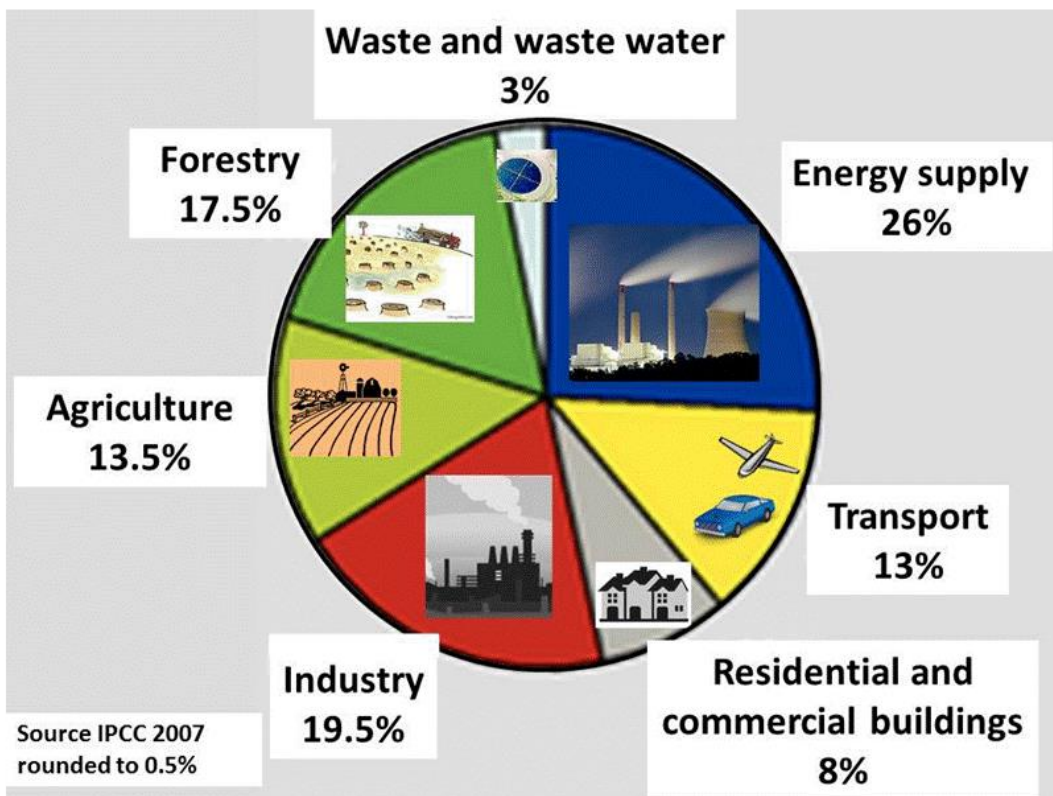
- para wodna, odpowiedzialna za 36-66% efektu cieplarnianego (razem z chmurami 66-85%);
- dwutlenek węgla (CO₂), powodujący 9-26% efektu;
- metan (CH₄) – 4-9%
- ozon – 3-7%

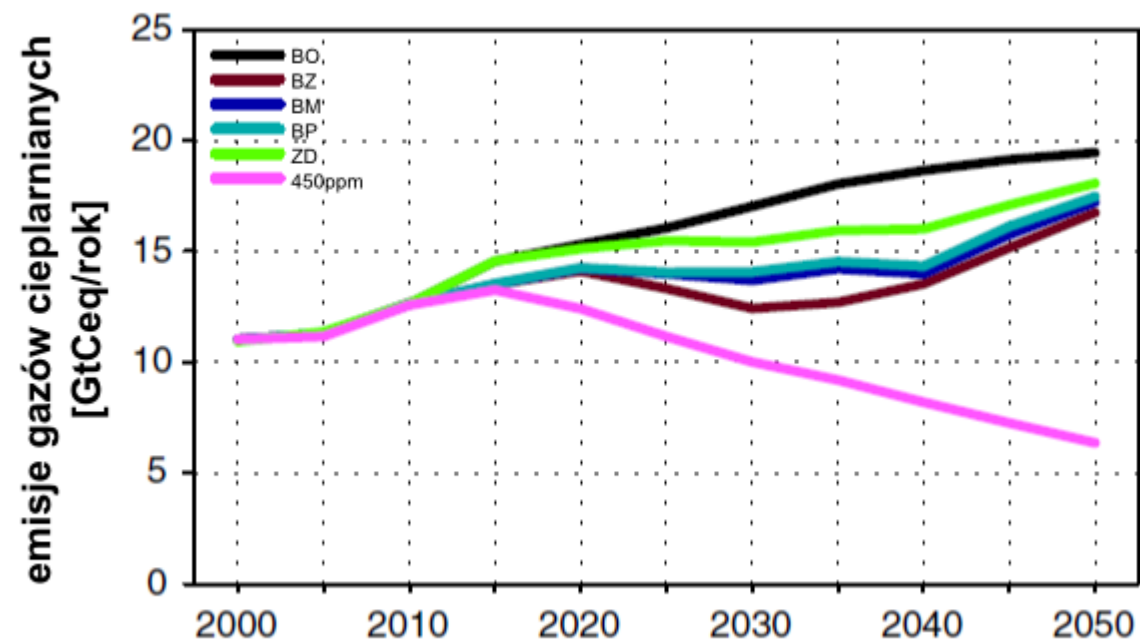

Antropogenne źródła gazów cieplarnianych

Global human sourced GHG emissions by sector

Wpływ zmiany diety na emisję gazów cieplarnianych

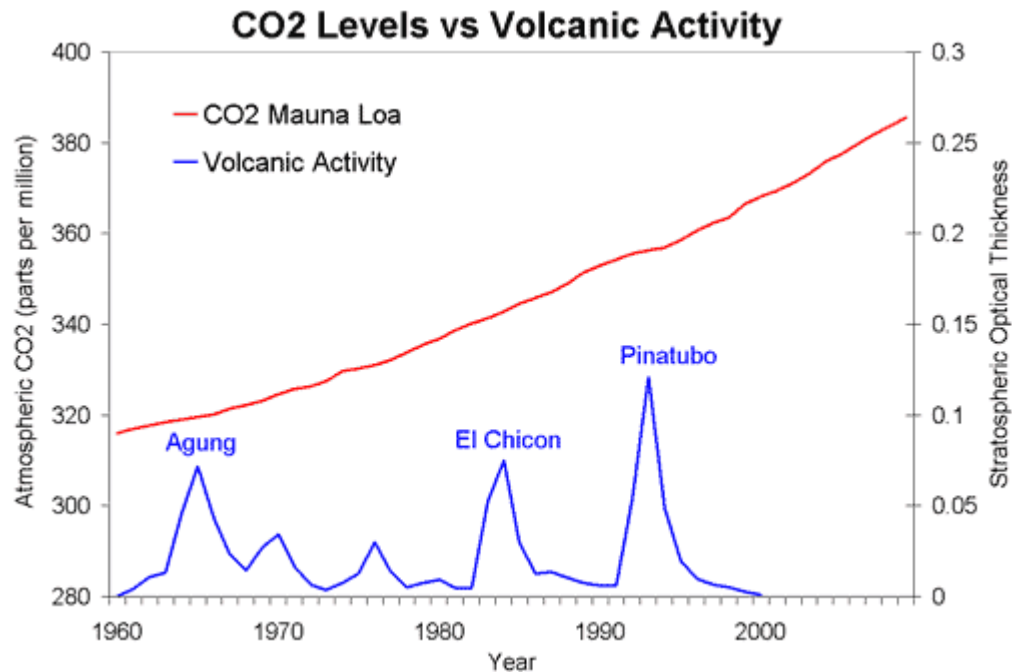
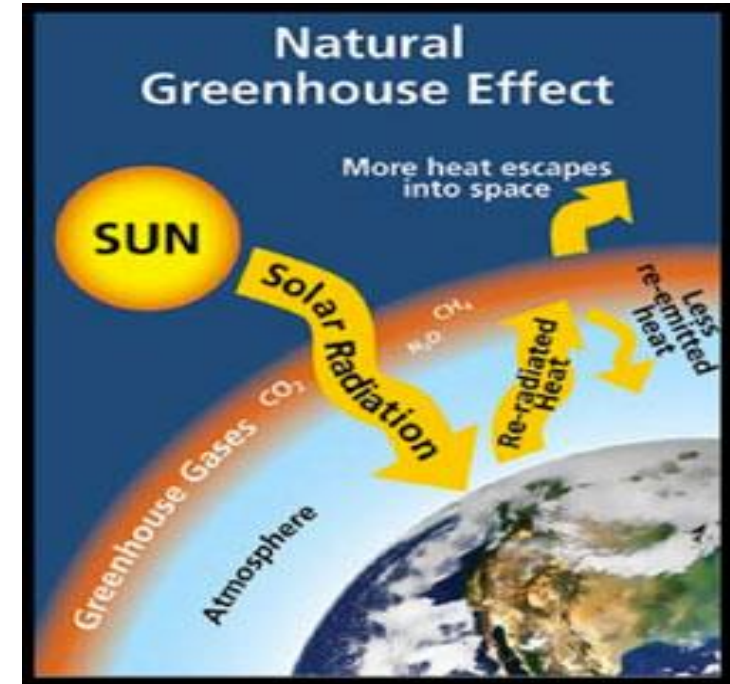
BO – bez ograniczeń w spożyciu mięsa) oraz scenariusze uwzględniające zmiany diety: BZ – rezygnacja z mięsa i innych produktów odzwierzęcych, BM – rezygnacja z mięsa, BP – rezygnacja z mięsa przeżuwaczy, ZD – zrównoważona dieta. 450 ppm – scenariusz pozwalający na ograniczenie koncentracji dwutlenku węgla w atmosferze do 450 ppm

Naturalne źródła zmian klimatu

- Aktywność słoneczna

W tym modelu najpierw wzrasta temperatura stratosfery. Obecnie temperatura stratosfery spada.

- Aktywność wulkaniczna

Emisja CO₂ rocznie:

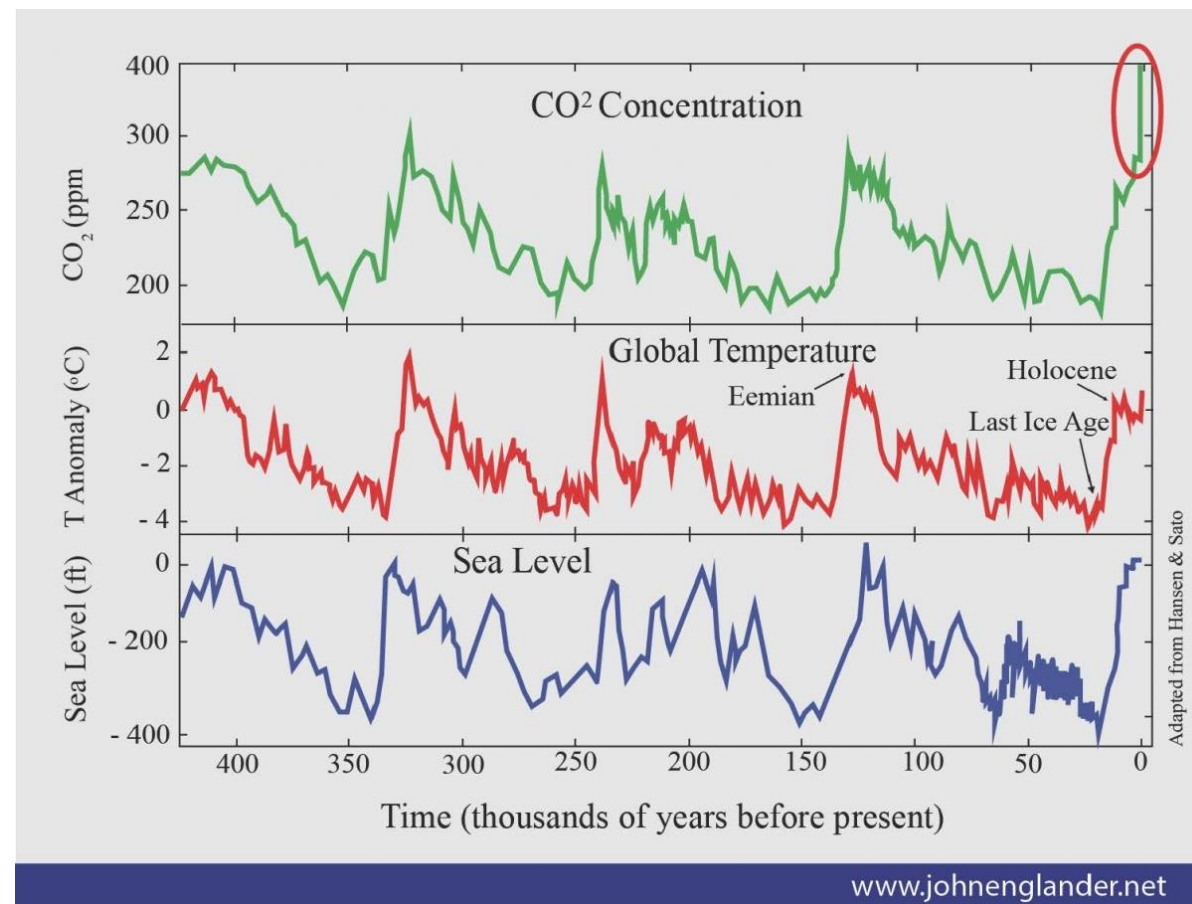
Wulkany około 0,3 GT

Działalność człowieka: 26 – 36 GT

Rola CO₂ w zmianach klimatu

ujęcie historyczne

- Na ziemi cyklicznie pojawiają się okresy wyższej zawartości CO₂ w atmosferze
- Obecny wzrost jest jednak najszybszym dotąd obserwowanym
- Obecny poziom CO₂ w atmosferze znacząco odbiega od średniej dla okresu, w którym człowiek wykształcił cywilizacje

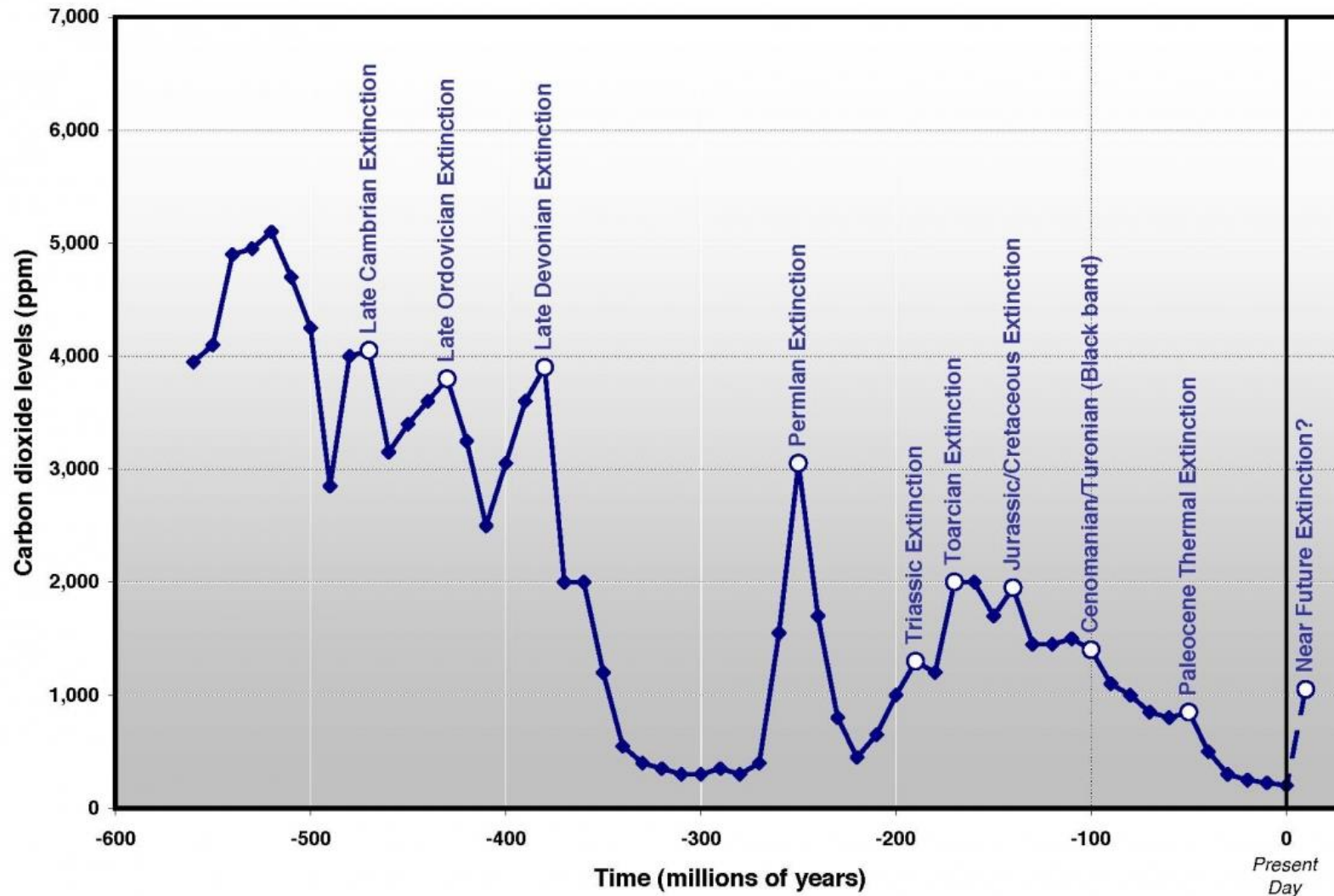

Rola CO₂ w globalnym wymieraniu

hipoteza

- Duże wzrosty zawartości CO₂ w atmosferze były historycznie związane z wielkimi wymieraniami
- Obecne tempo wzrostu zawartości CO₂ jest znacząco większe niż poprzednie

Ile CO₂ wytwarza człowiek

- Dokładnej liczby nie jesteś w stanie podać
- Zaburzona jednak została równowaga obiegu CO₂

Słabości wszystkich modeli matematycznych dotyczących emisji CO₂ i wpływu człowieka

Nie jesteśmy w stanie oszacować realnego wpływu na zmiany absorpcji CO₂ działalności człowieka związanej z:

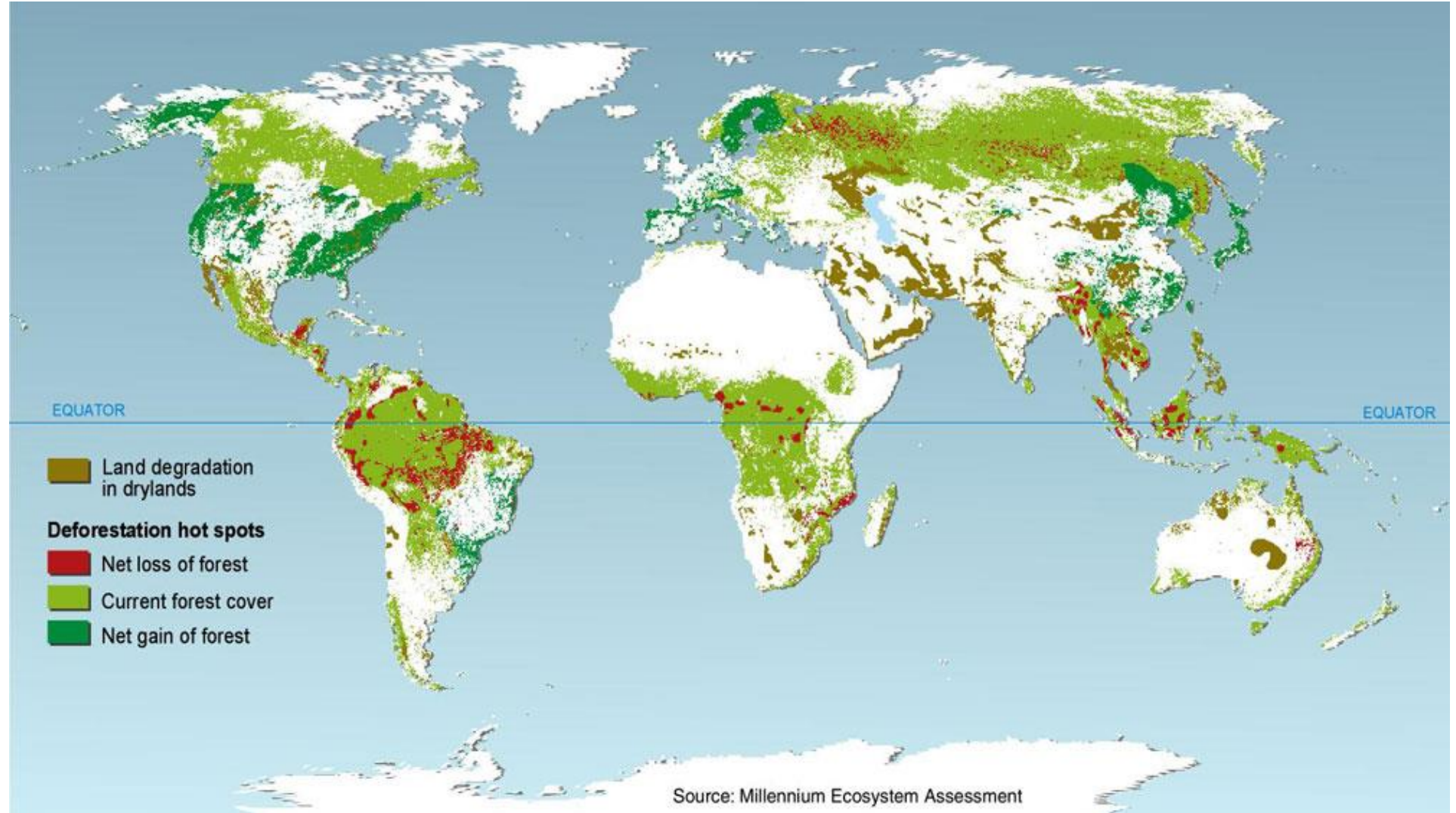
- wypalaniem lasów (wylesianiem)
- Zanieczyszczeniem oceanów

Słabości wszystkich modeli matematycznych dotyczących emisji CO₂ i wpływu człowieka

- Wylesianie

Słabości wszystkich modeli matematycznych dotyczących emisji CO₂ i wpływu człowieka

- Zanieczyszczenie oceanów

Słabości wszystkich modeli matematycznych dotyczących emisji CO₂ i wpływu człowieka

- Zanieczyszczenie oceanów

Zanieczyszczenie oceanów, potencjalny wpływ na sztukę

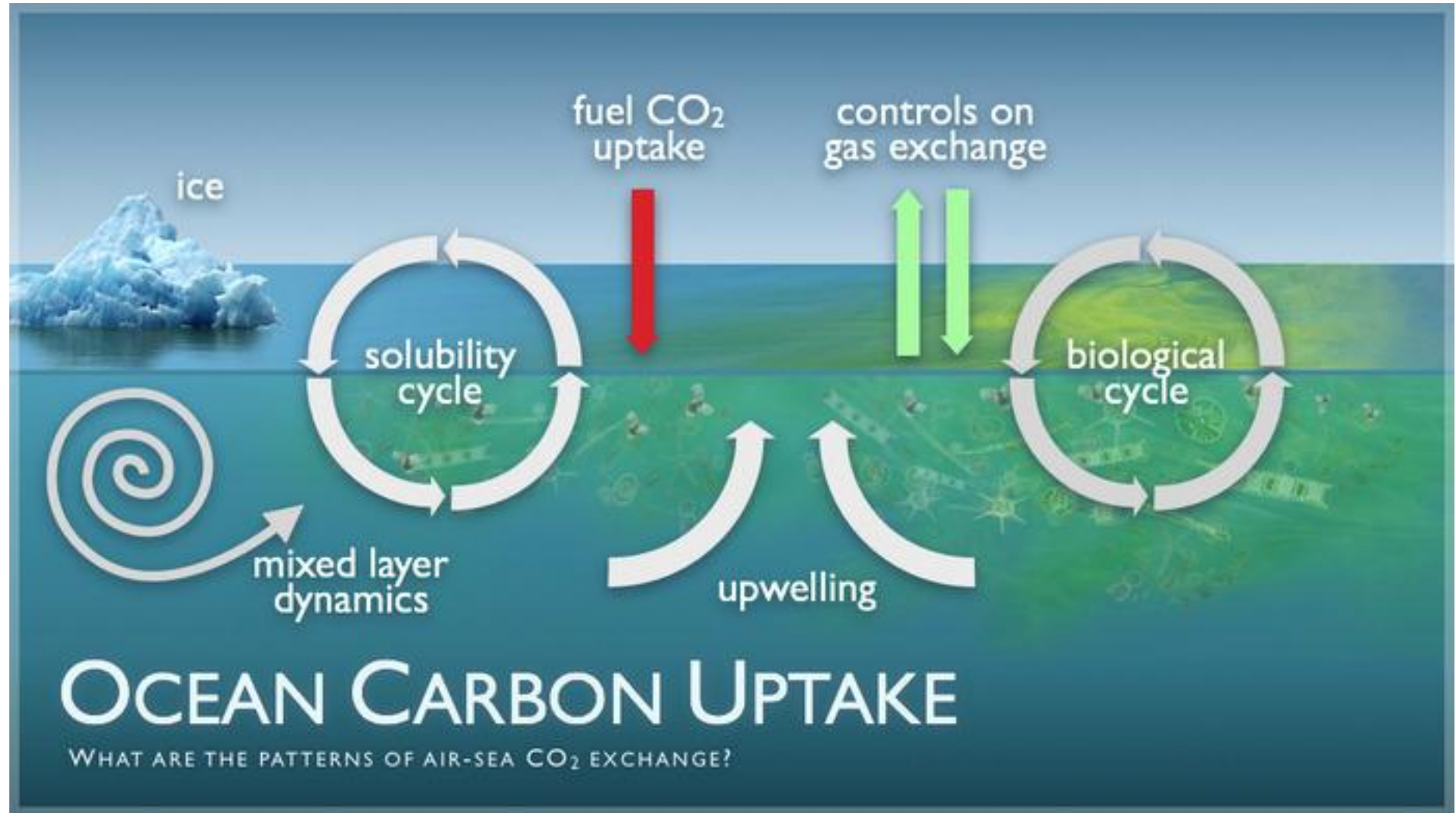

Hokusai (1760–1849)

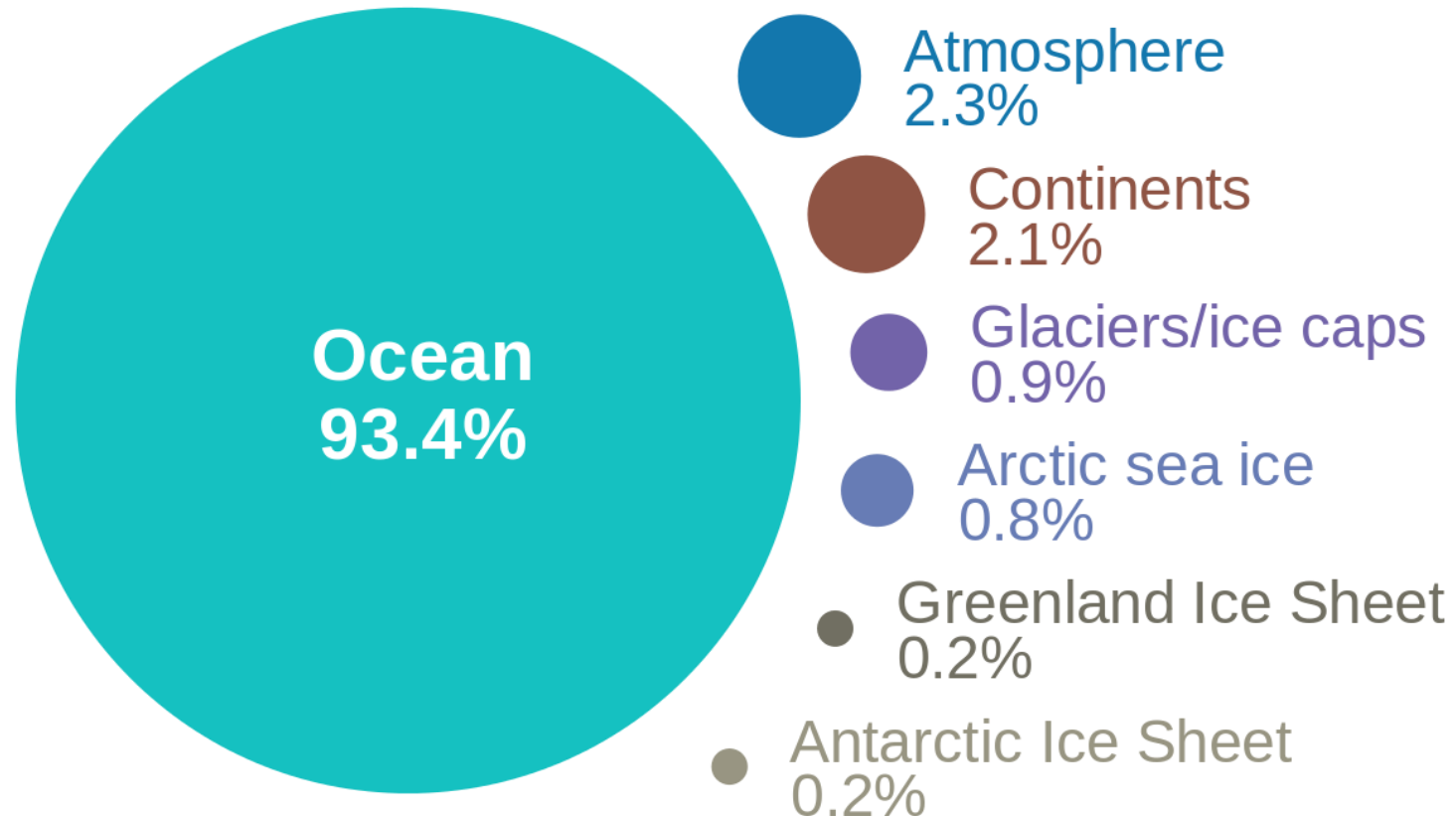
Kowalski (1975–????)

Dlaczego oceany są takie ważne?

Dlaczego oceany są takie ważne?

Where is global warming going?

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)

Limiting warming to 1.5C is possible - if there is political will

Christiana Figueres

Figueres was head of the UN's climate body for six years, including for the 2015 Paris agreement

The UN's climate change report shows every fraction of a degree matters but world governments now have the chance to deliver a safer future

Mon 8 Oct 2018
12.01 BST

[f](#) [t](#) [e](#) [v](#) 78

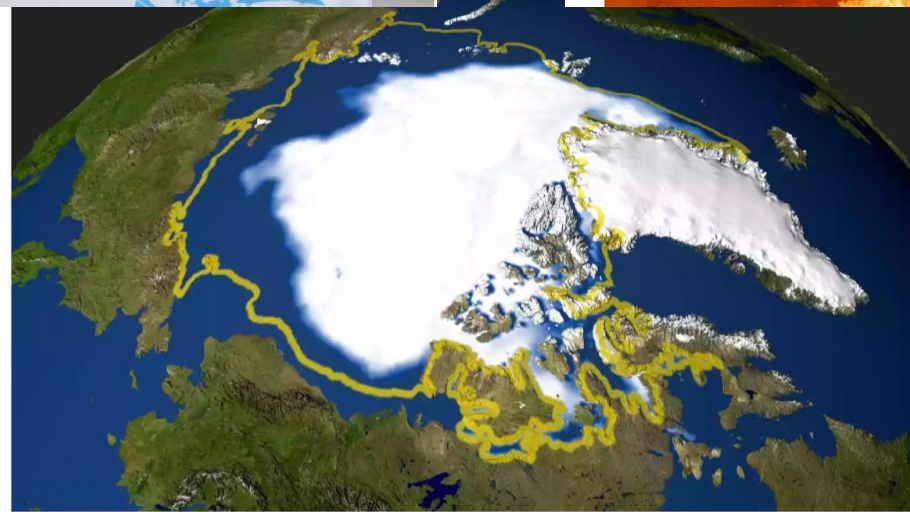

SOS dla Ziemi: francuscy naukowcy biją na alarm

9 wrz, 10:10

[f](#) FACEBOOK | 324 [t](#) TWITTER [e](#) E-MAIL [k](#) KOPIUJ LINK 65 SKOMENTUJ

Ekstremalne temperatury w Europie, Japonii, Afryce Północnej i w USA, pożary lasów, topniejące lodowce na Antarktydzie: to tylko tegoroczne oznaki zmiany klimatu. 700 francuskich ekspertów bije na alarm.

▲ A Nasa satellite photo showing the extent of sea ice in the Arctic. The latest IPCC climate change report says unprecedented action is needed to keep global temperature rises to 1.5C. Photograph: HO/AFP/Getty Images

Dlaczego trudno walczyć z globalnym ociepleniem?

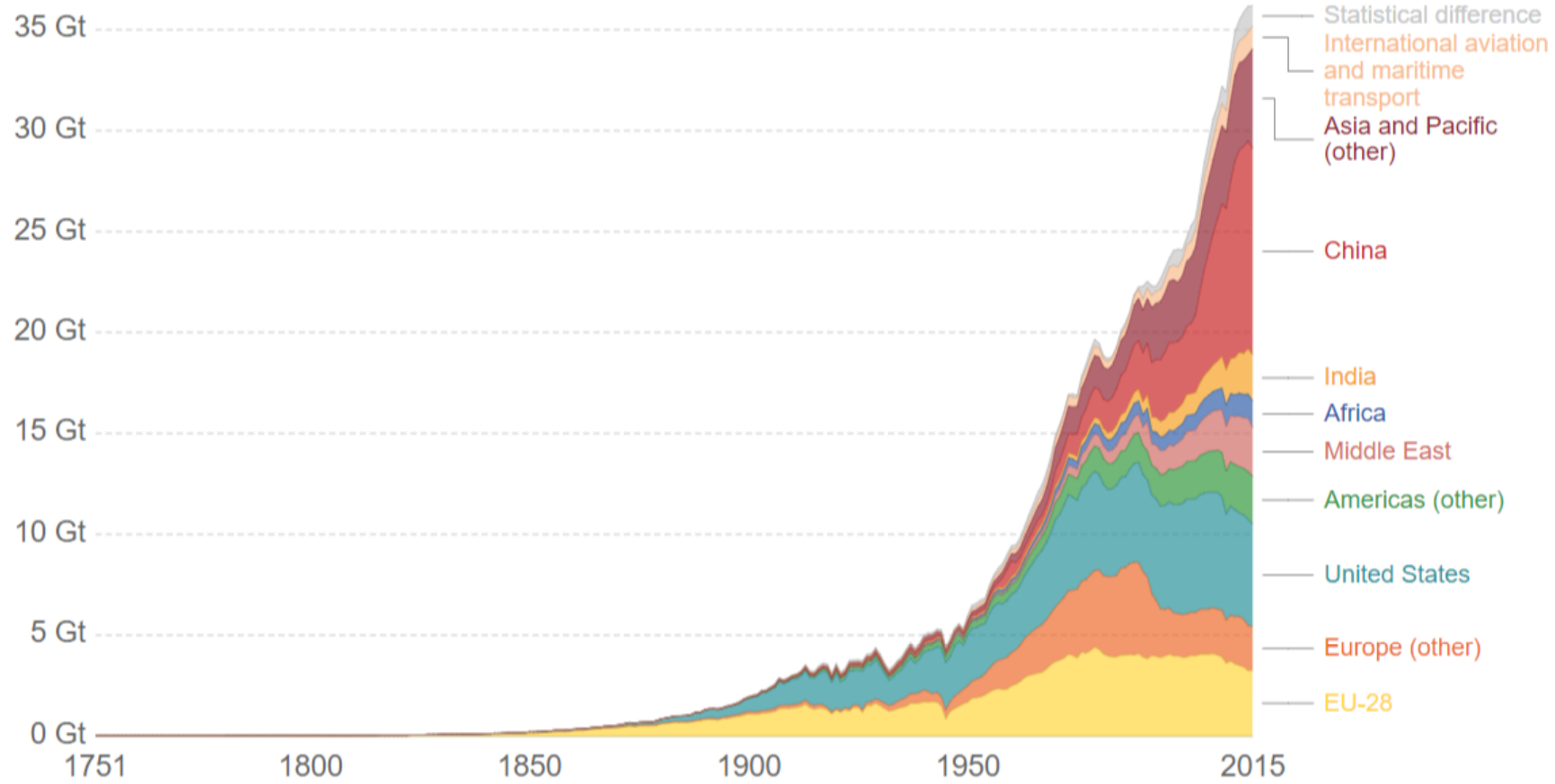
- Olbrzymie pieniądze zainwestowane są w paliwa kopalne i ich wykorzystanie
- Ograniczenie emisji CO₂ to duże wyzwanie dla społeczeństw i wiąże się z licznymi wyrzeczeniami/kosztami
- Trudności w przedstawieniu jednoznacznych dowodów matematycznych na wpływ działalności człowieka na klimat
- Rządy państw są w rękach polityków słabo orientujących się w nauce oraz mających ograniczone zdolności perspektywicznego myślenia – dominuje myślenie kampanijne
- Przeraża ogrom pracy którą trzeba wykonać, łatwiej zanegować jej konieczność

Kto zaczyna te walkę?

Annual CO₂ emissions by world region

Annual carbon dioxide (CO₂) emissions measured in billion tonnes (Gt) per year

Our World
in Data

Source: Carbon Dioxide Information Analysis Center (CDIAC)

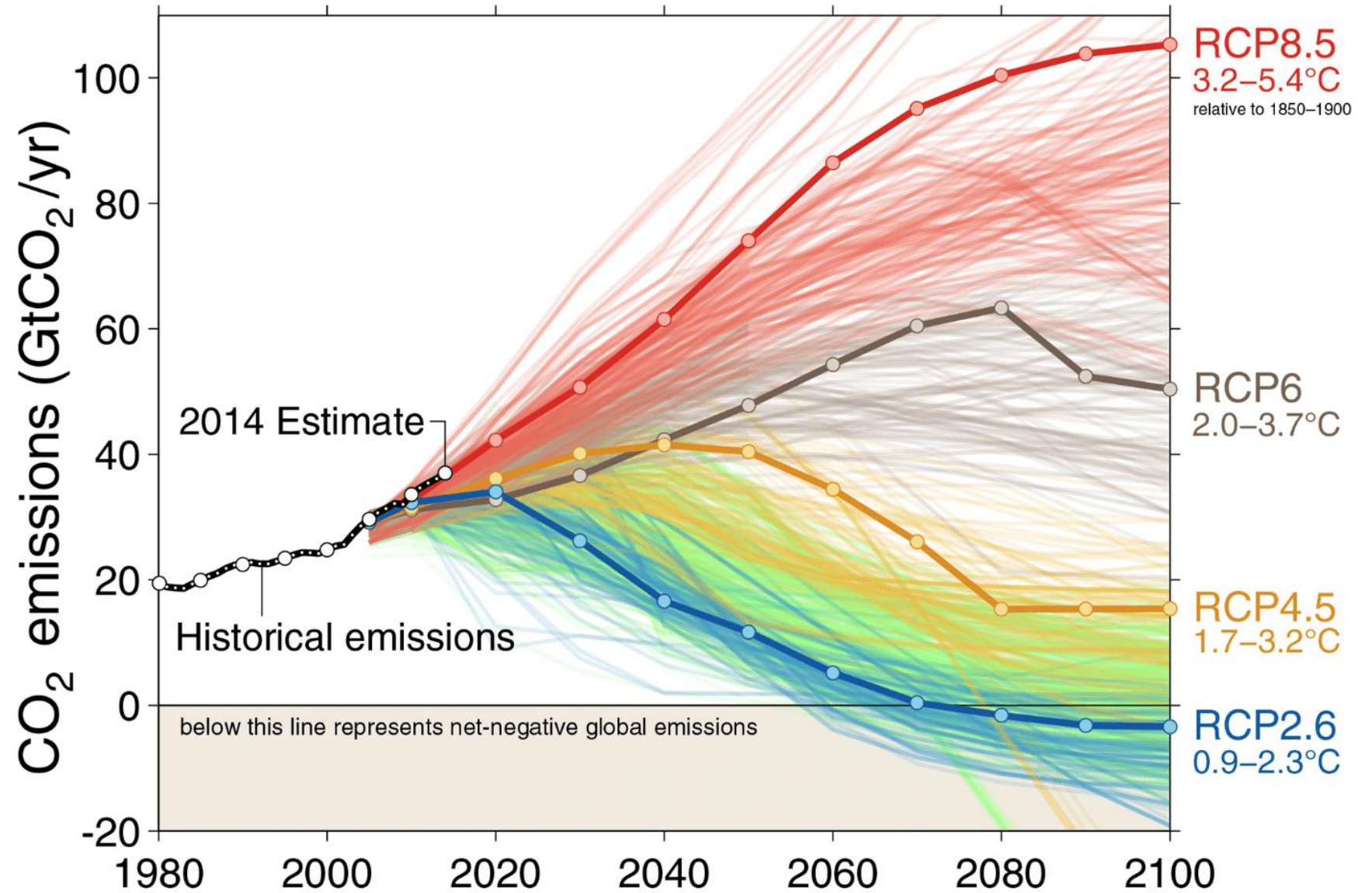
CC BY-SA

Note: Emissions data have been converted from units of carbon to carbon dioxide (CO₂) using a conversion factor of 3.67. Regions denoted "other" are given as regional totals minus emissions from the EU-28, USA, China and India. Here, we have rephrased the general term "bunker (fuels)" as "international aviation and maritime transport" for clarity.

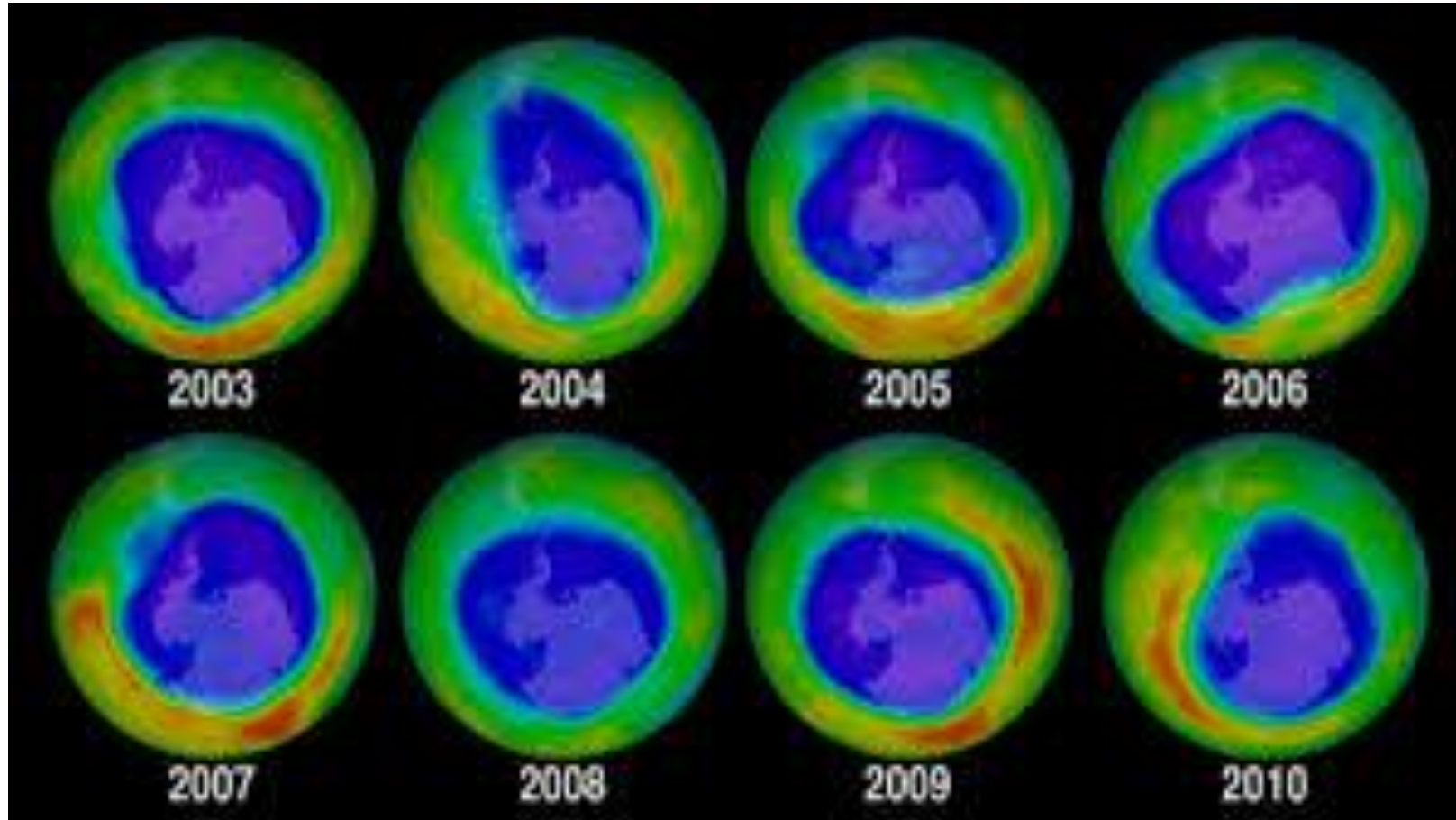
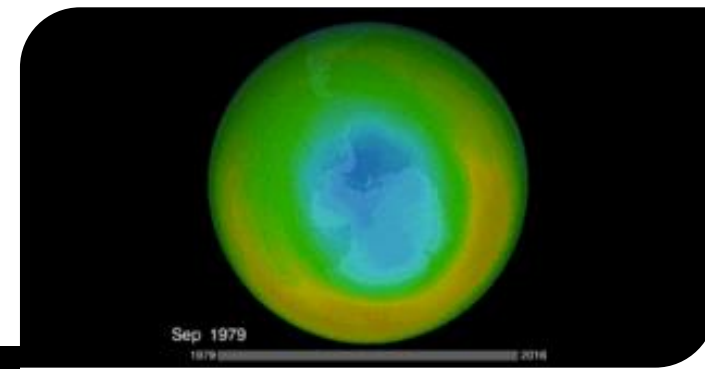

O co się bijemy?

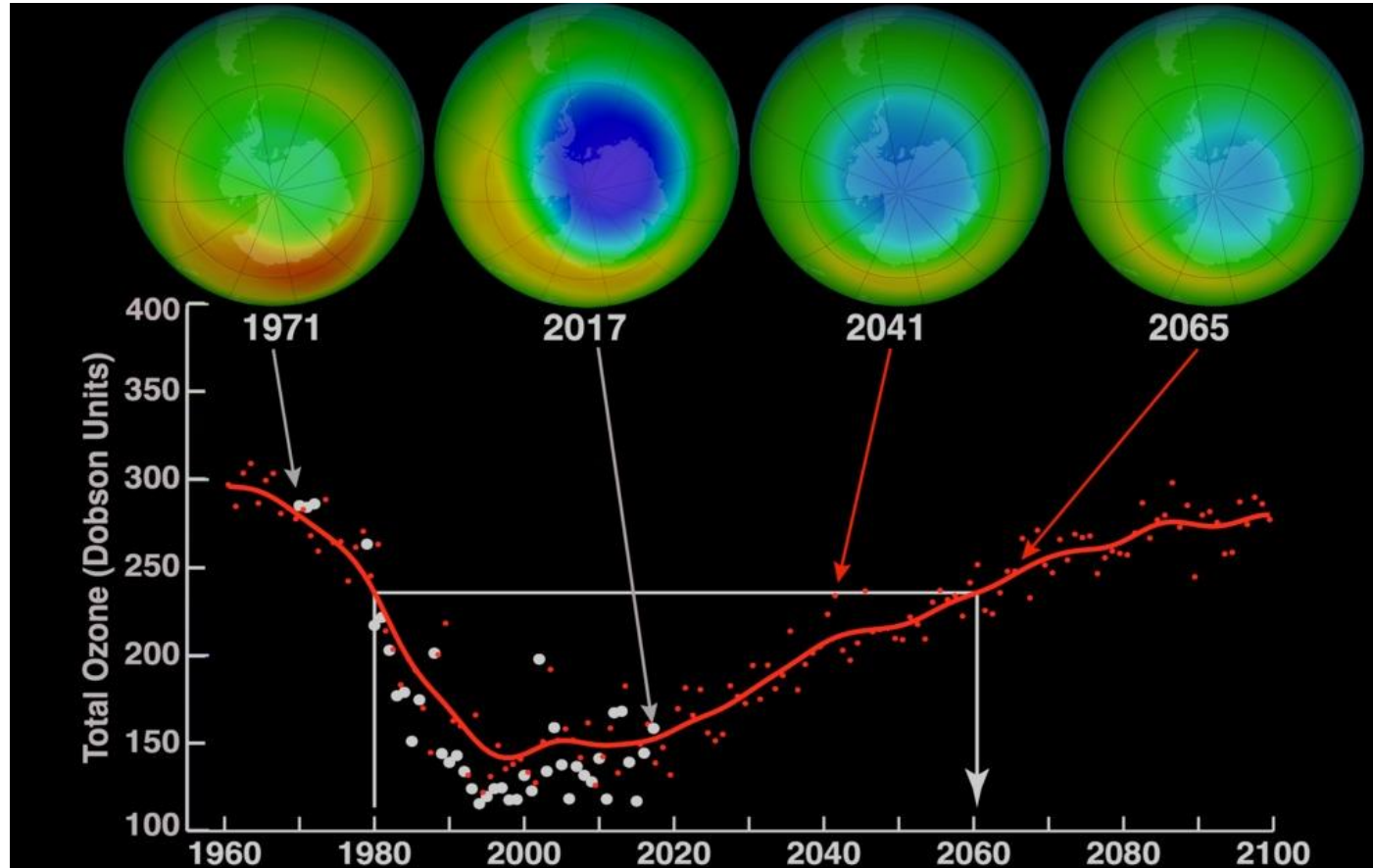
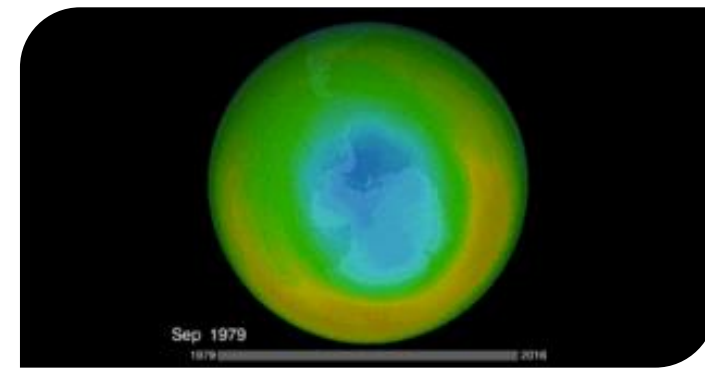
Czy ludzkość może coś zmienić?

- Casus dziury ozonowej

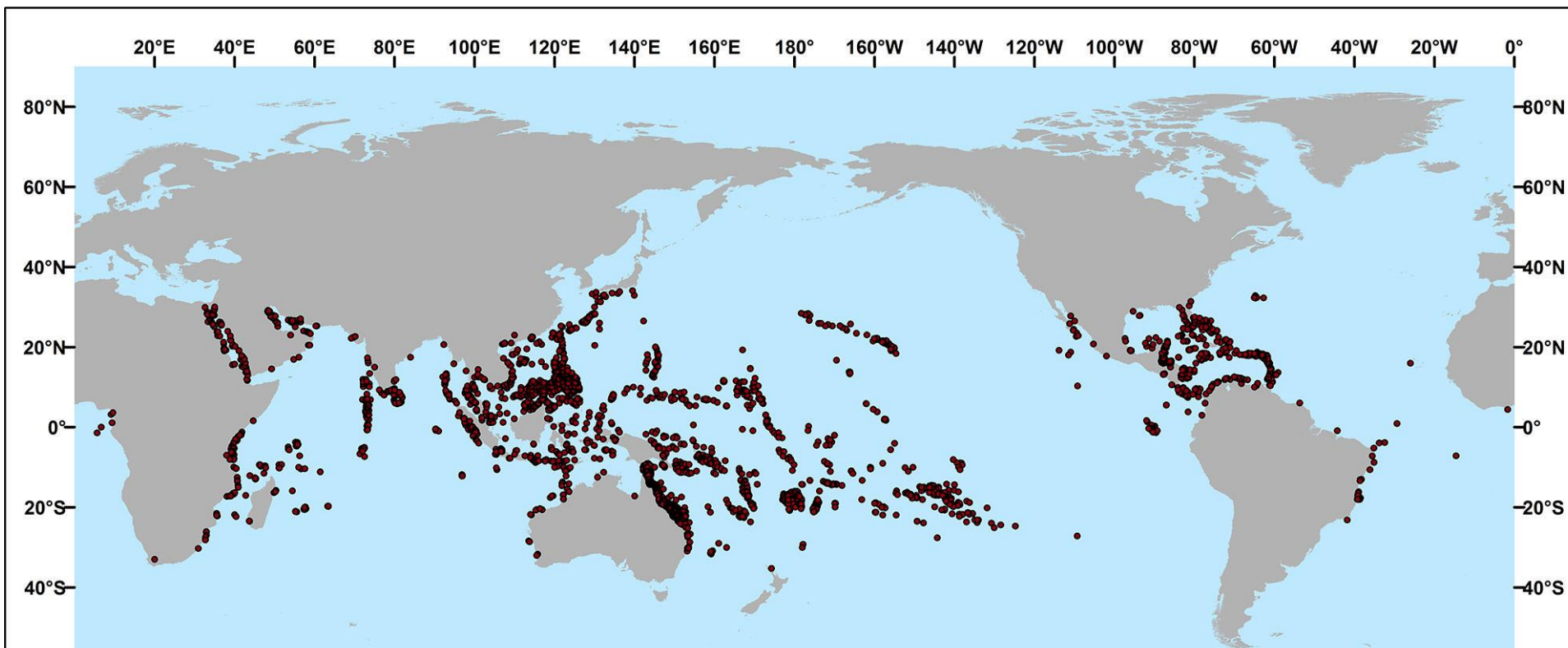
Czy ludzkość może coś zmienić?

- Casus dziury ozonowej

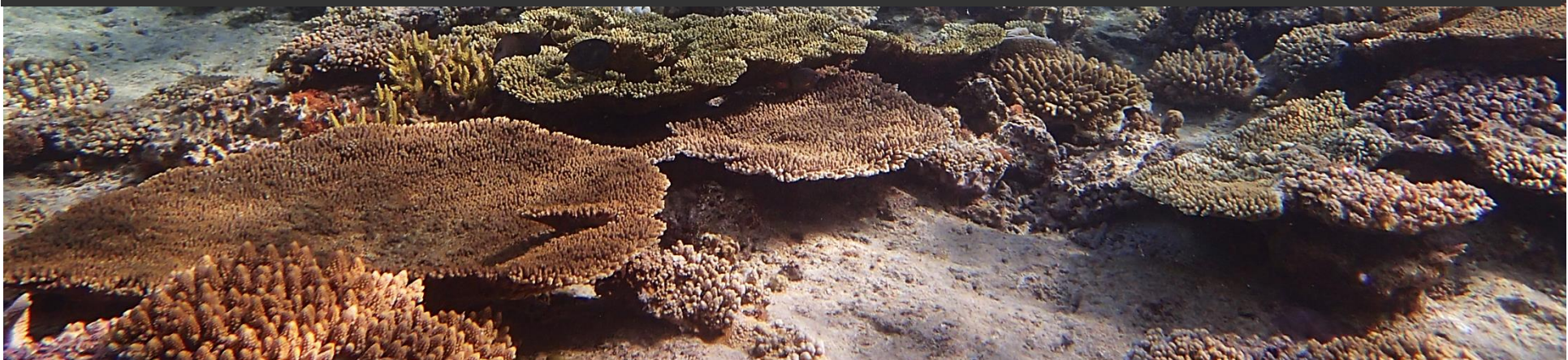
Co mówią nam oceany o globalnym ociepleniu – historia prawdziwa

Rafy koralowe zajmują powierzchnię 260,000 - 600,000 km², to mniej niż 0.1% powierzchni ziemi, lub 0.2% powierzchni oceanów. Odpowiadają jednak za około 90% bioróżnorodności oceanów.

Rafy koralowe – rola ekologiczna

- Ochrona przybrzeżnej strefy lądu przed nadmierną erozją
- Nazwa „rafa” oznacza zbiorowisko tysięcy gatunków tworzących unikatowy ekosystem w oceanach
- Wiek raf szacuje się na 5 do 10 000 lat (Australia)
- Rafy poprawiają jakość wód (filtracja)
- 90% energii na rafach pochodzi ze słońca (fotosynteza).
- Rafy to miejsce rozrodu i żerowania wielu gatunków zwierząt oceanicznych

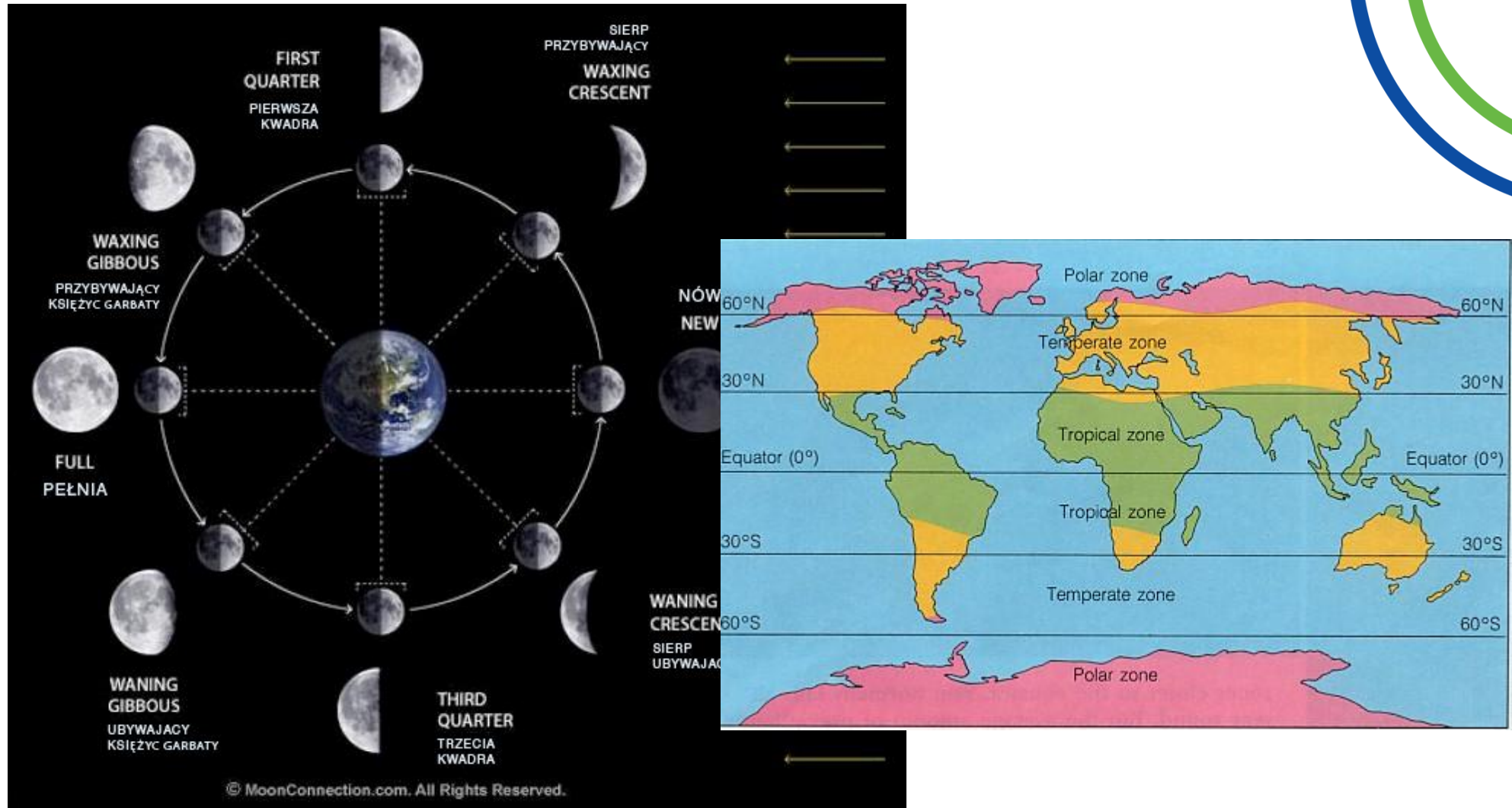
Blednięcie, bielenie raf (bleaching)

- CO₂ pochłaniany przez oceany obniża ich pH
- W ostatnich 50 latach pH oceanów spadło z 8.2 do 8.1 czyli nastąpił 30% wzrost kwasowości
- W pH poniżej 8.0 rozród wielu gatunków a także asymilacja wapnia jest nieomal niemożliwa
- **pH oceanów jest zbliżone do pH wód płodowych (około 8) – wszyscy rodzimy się z oceanu!**
- Śmierć raf = śmierć około 90% bioróżnorodności oceanów

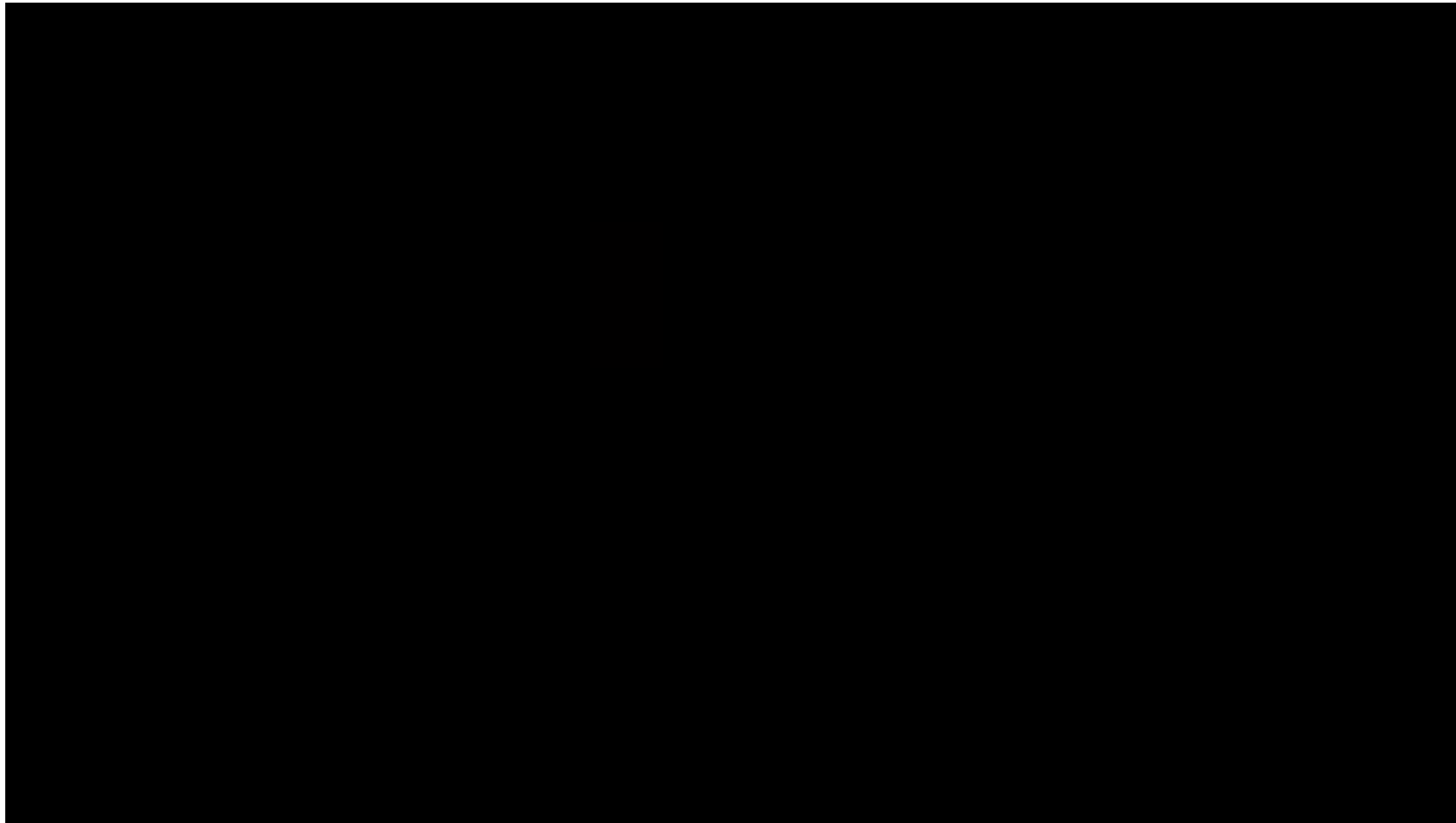

Księżyc – biologiczny zegar koralu

Tarło koralowców – mass spawning

Płapka na gamety koralowców – polska myśl technologiczna

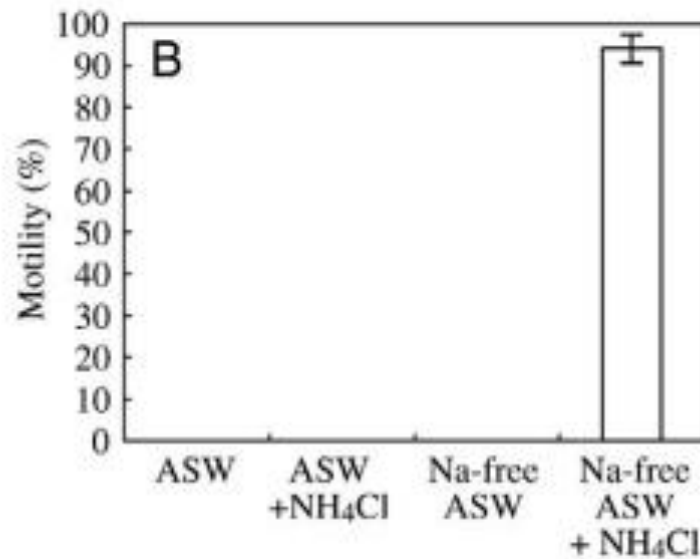
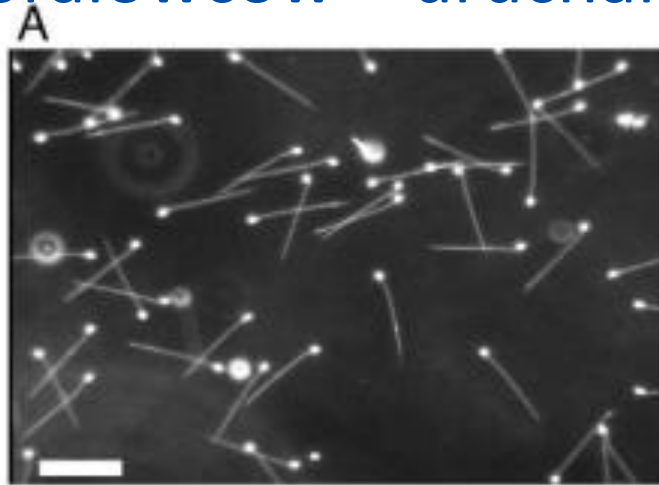

Zbieranie gamet koralowców

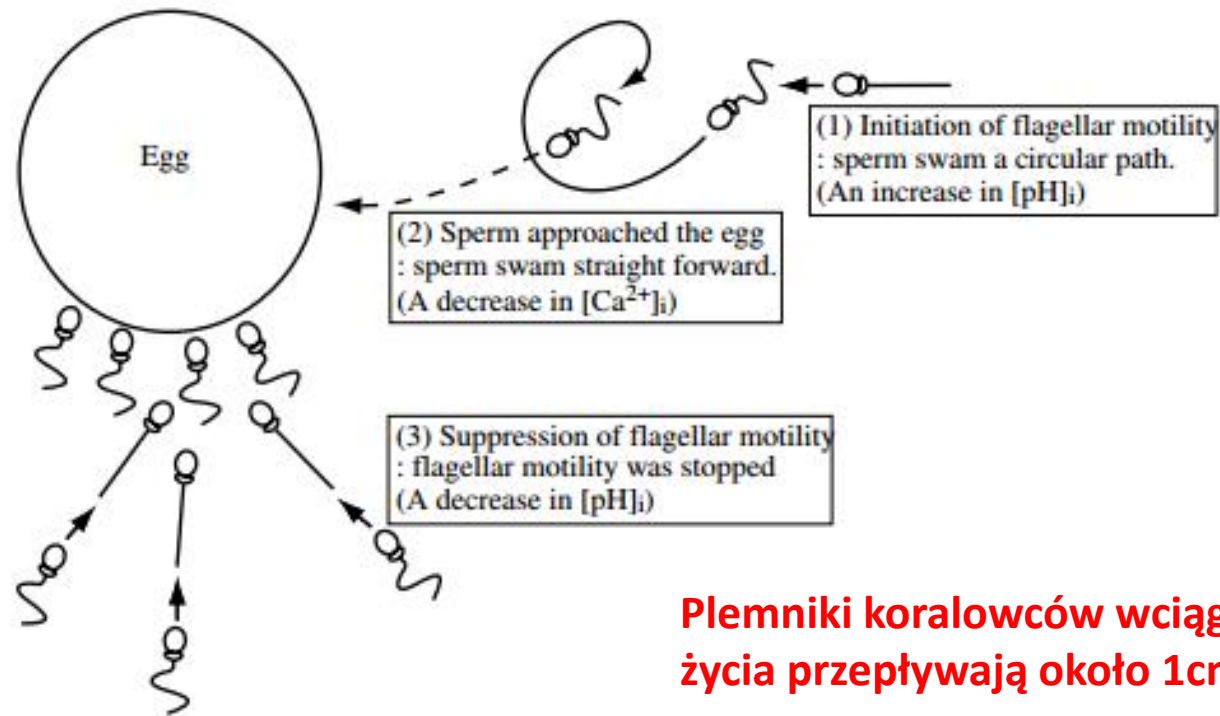
Plemniki koralowców – uruchamianie ekstremalnych płuwaków

Sperm of the coral in action

Chemotaksja a samotność plemnika w oceanie

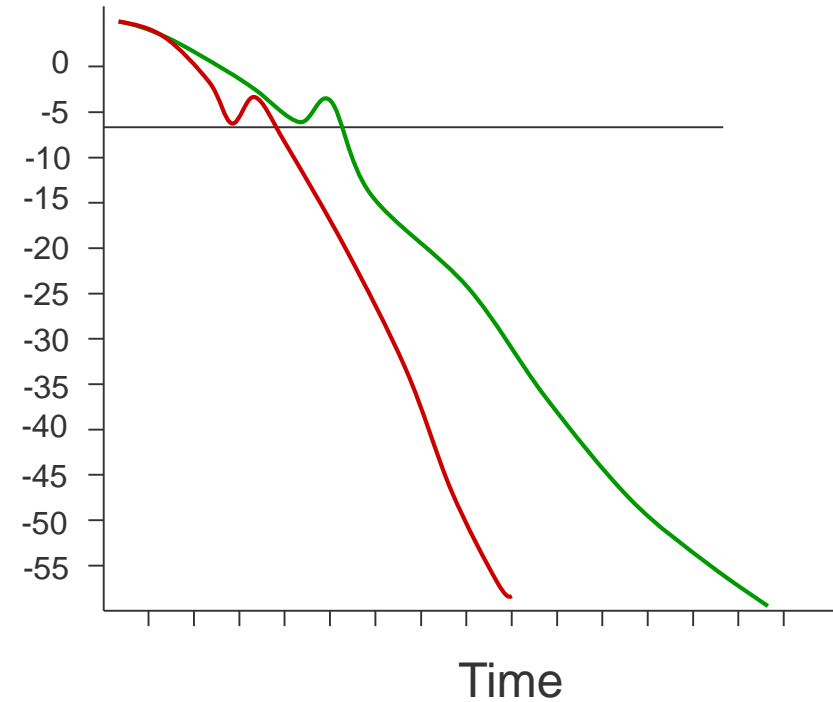
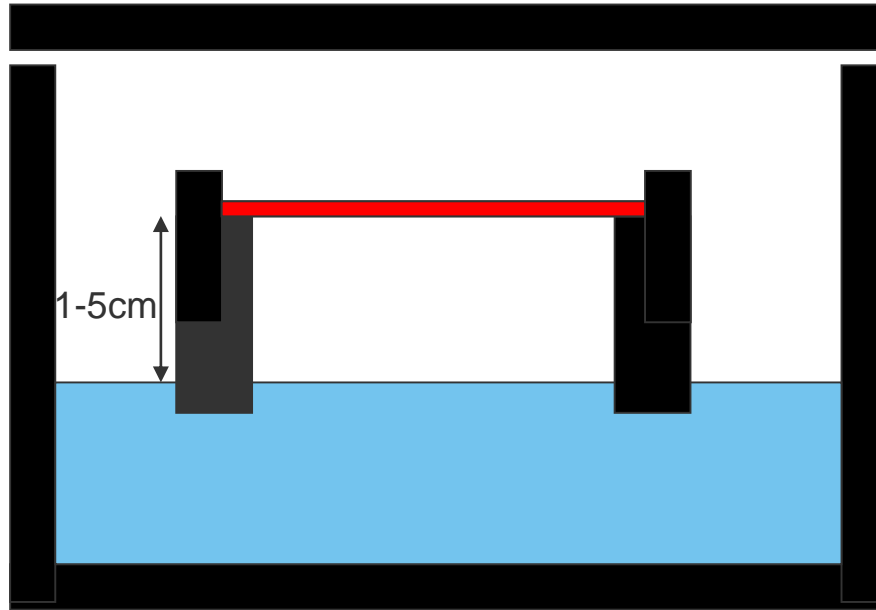
Plemniki koralowców w ciągu swego życia przepływają około 1cm

Fig. 5. Schema of flagellar motility regulation in sperm of *Acropora digitifera*, *A. gemmifera* and *A. tenuis*.

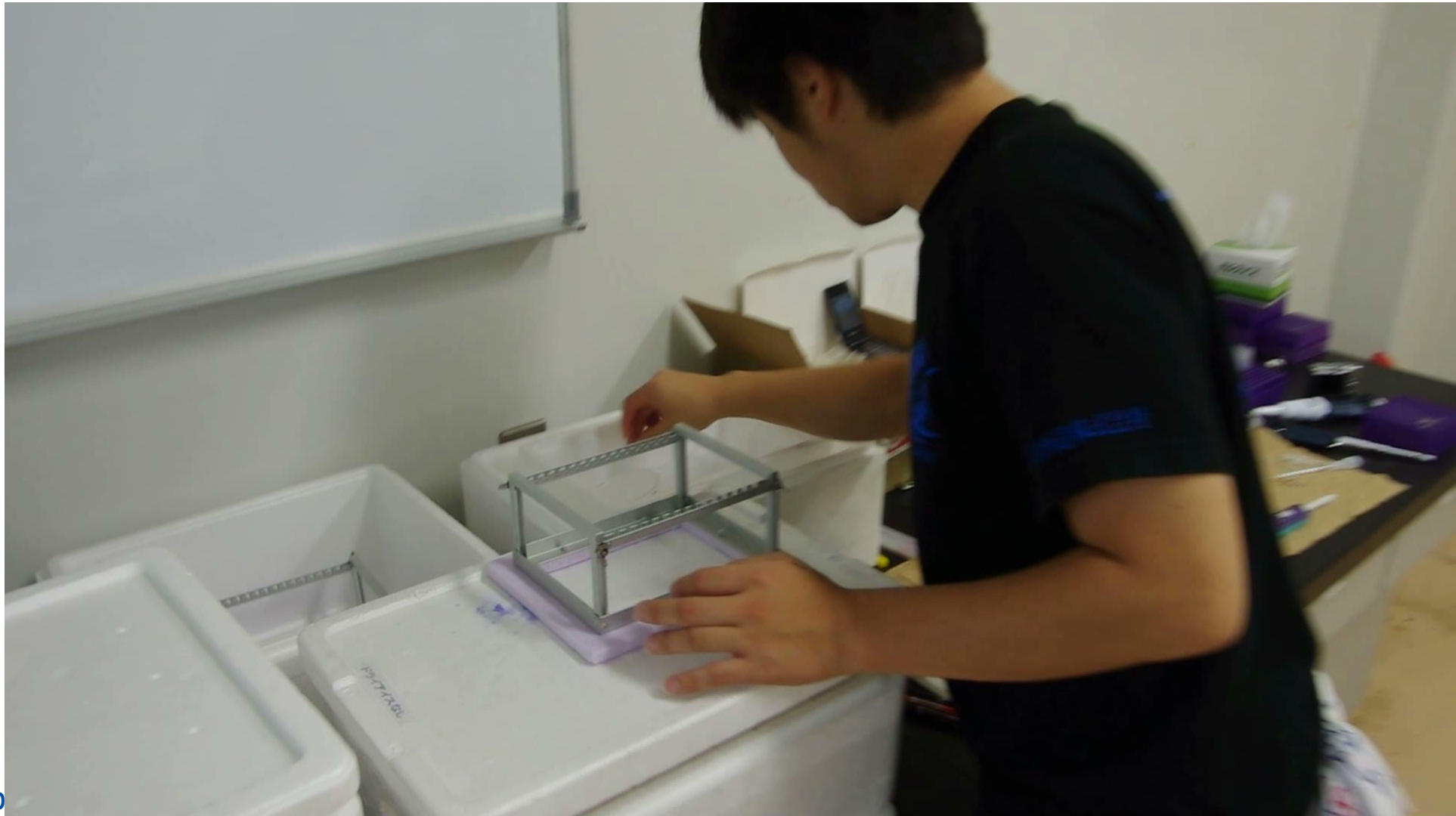
Kriokonserwacja – polowy zestaw programowalny

- Kriokonserwacja – przygotowywanie słomek

- Kriokonserwacja – mrożenie

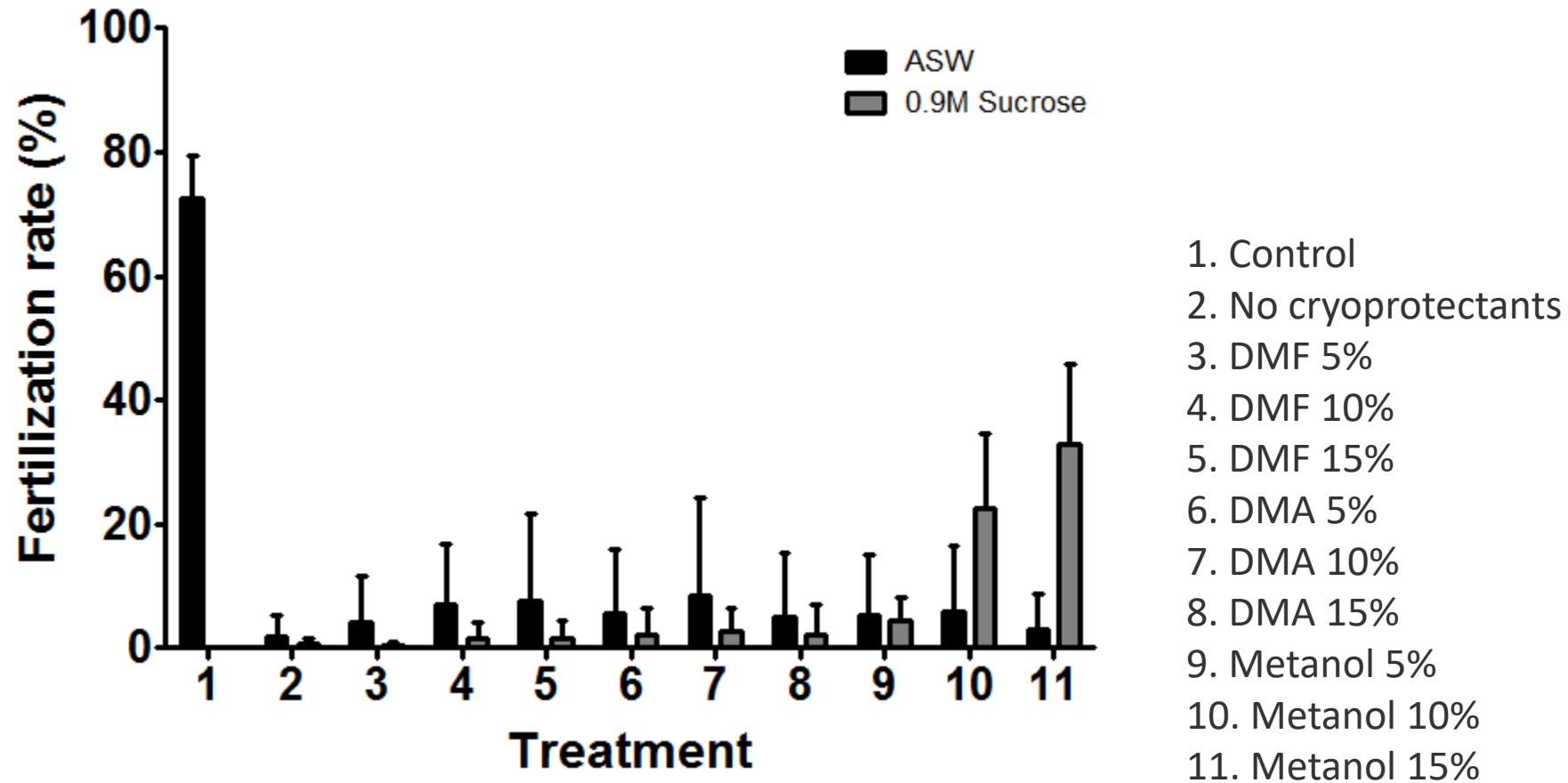

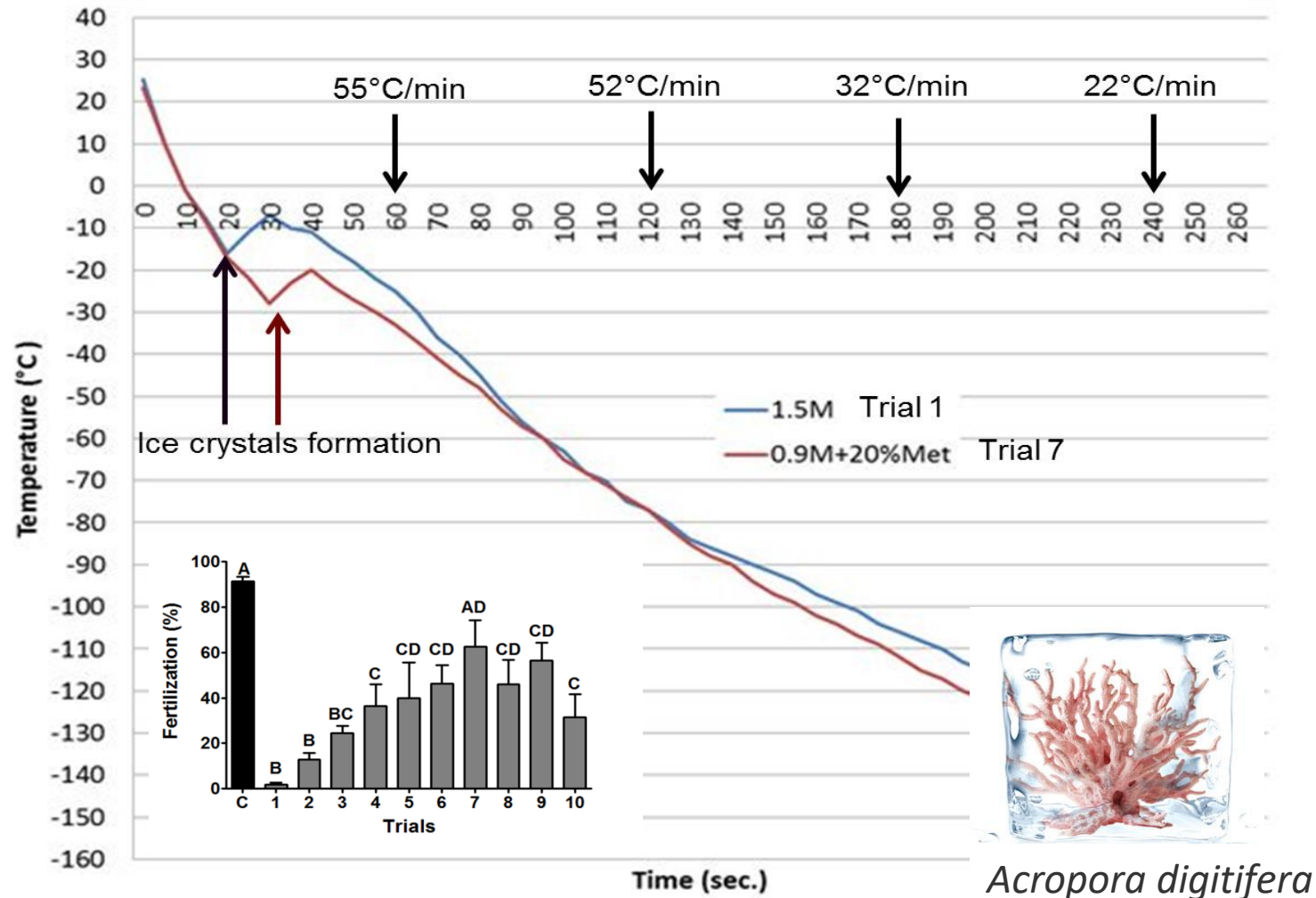
- Kriokonserwacja – pakowanie słomek

Kriokonserwacja – poszukiwania odpowiedniego krioprotektora

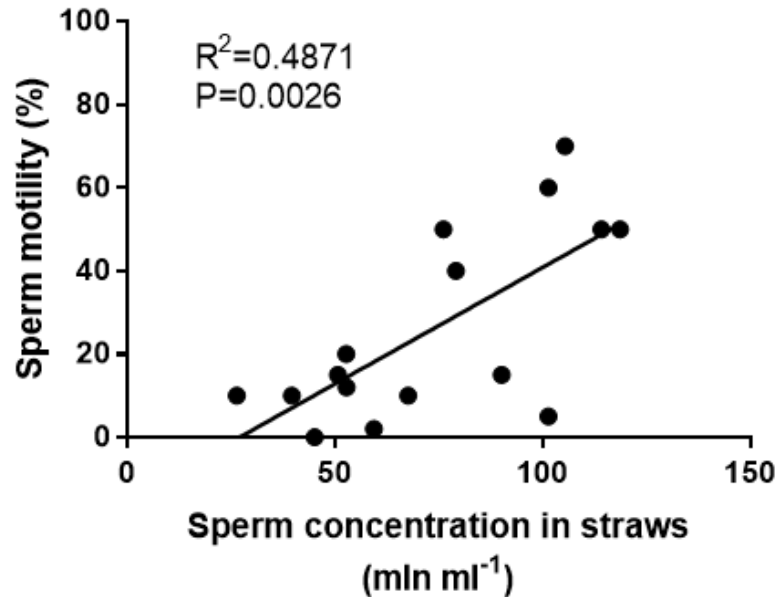
Najbardziej perspektywiczny sposób mrożenia plemników koralowców

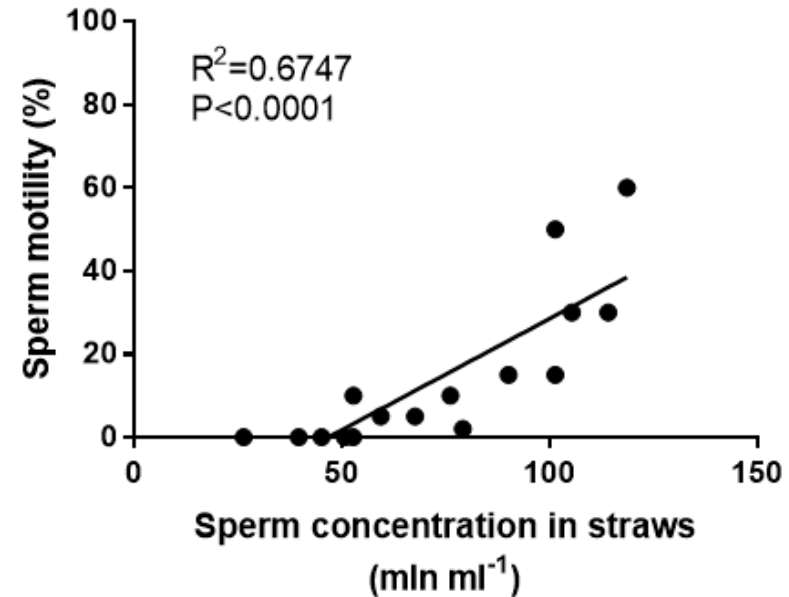

Wpływ koncentracji plemników w słomce i czasu inkubacji na efekty kriokonserwacji

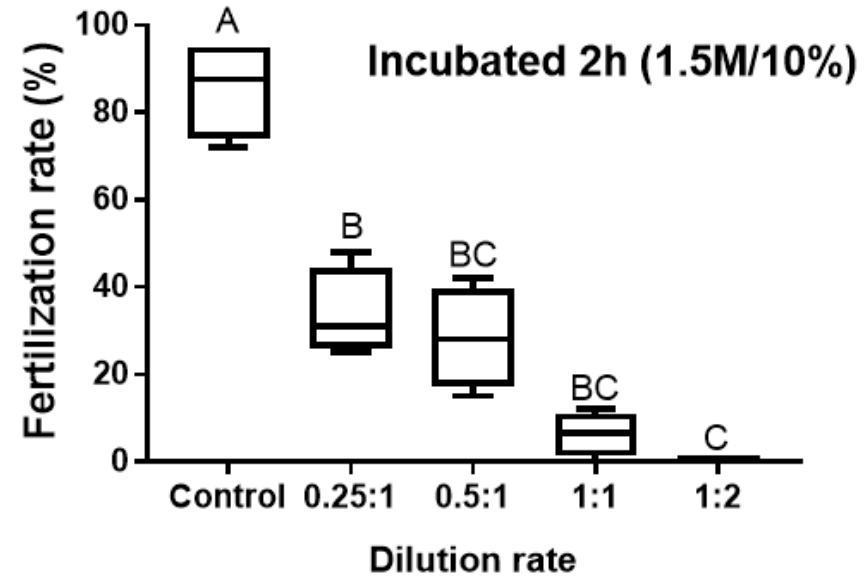
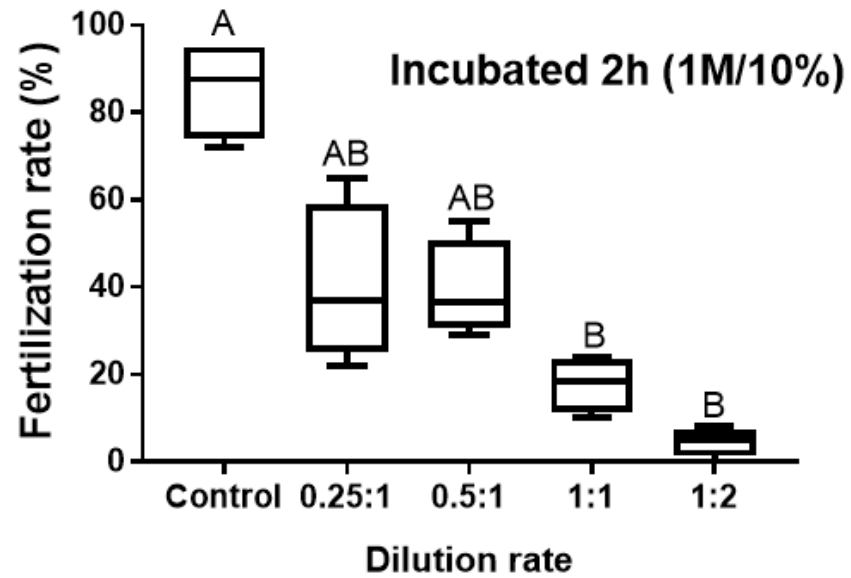
Incubated 2h (1M/10%)

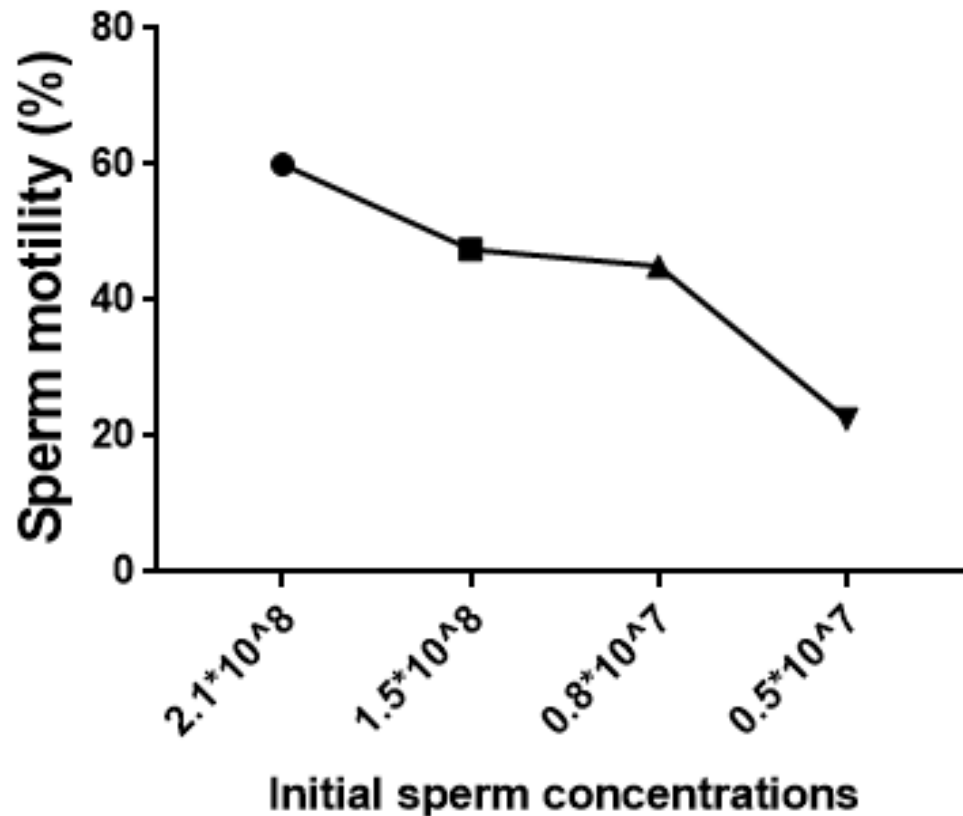
Incubated 2h (1.5M/10%)

Wpływ rozrzedzenia plemników przed kriokonserwacją na efekty zapłodnienia

Skumulowany efekt koncentracji plemników na powodzenie procesu kriokonserwacji – na przykładzie A. florida

Sperm samples were diluted to desired mean sperm concentrations.

Cryopreserved with use of same protocol.

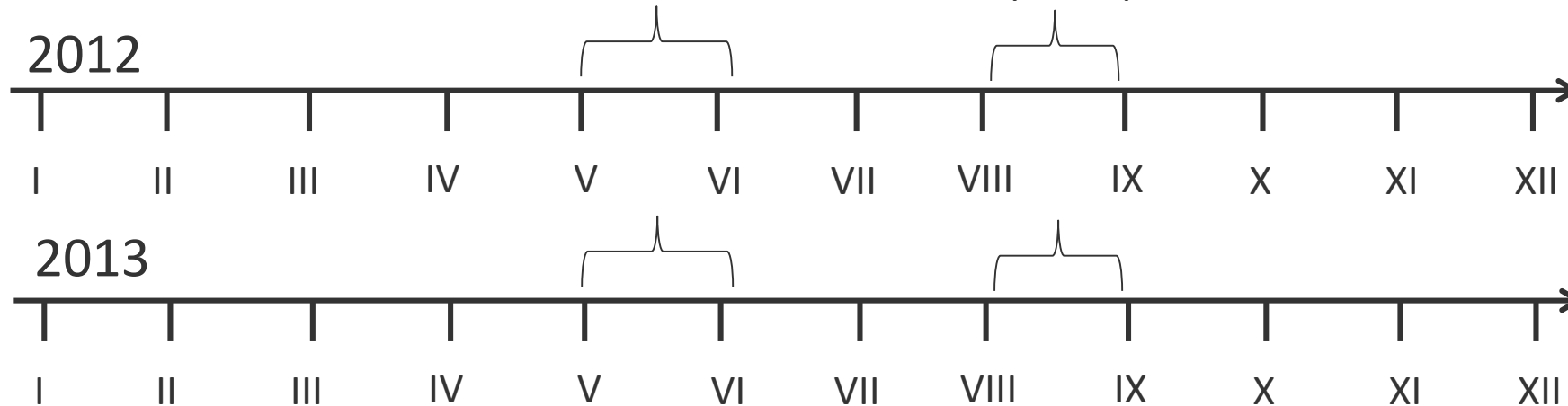

Praktyczne zastosowanie kriokonserwacji plemników koralowców

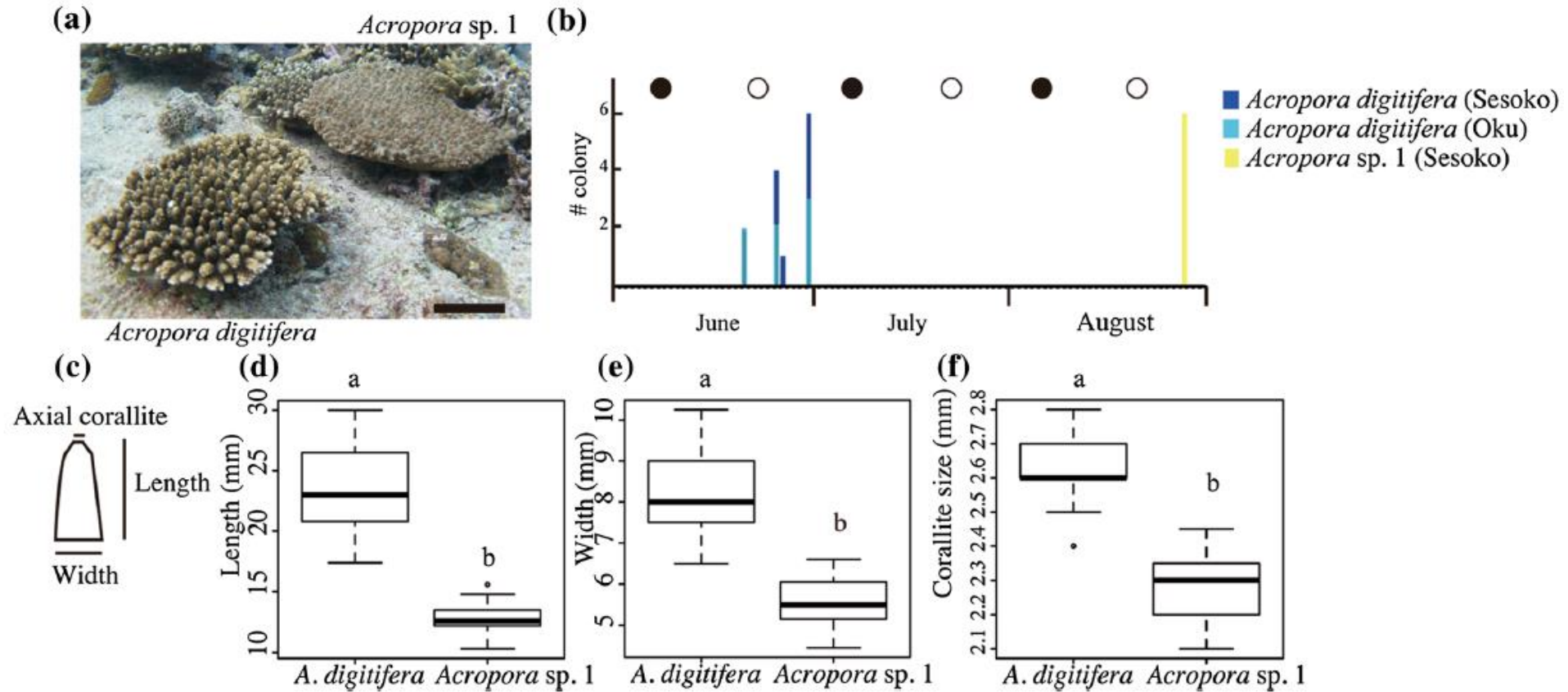
Acropora digitifera

Acropora sp. 1

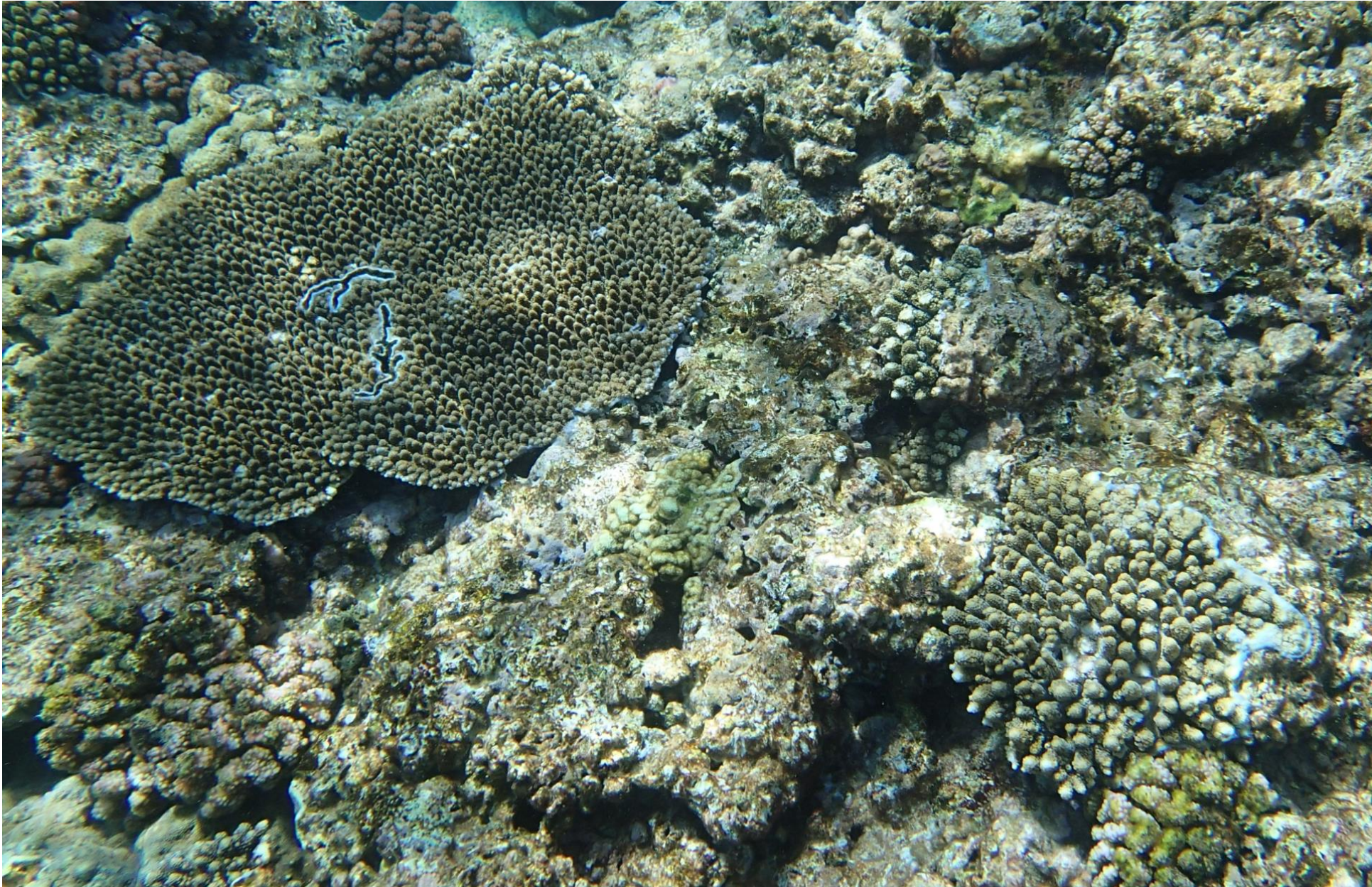

- Praktyczne zastosowanie kriokonserwacji plemników koralowców

Acropora digitifera & *Acropora* sp. 1

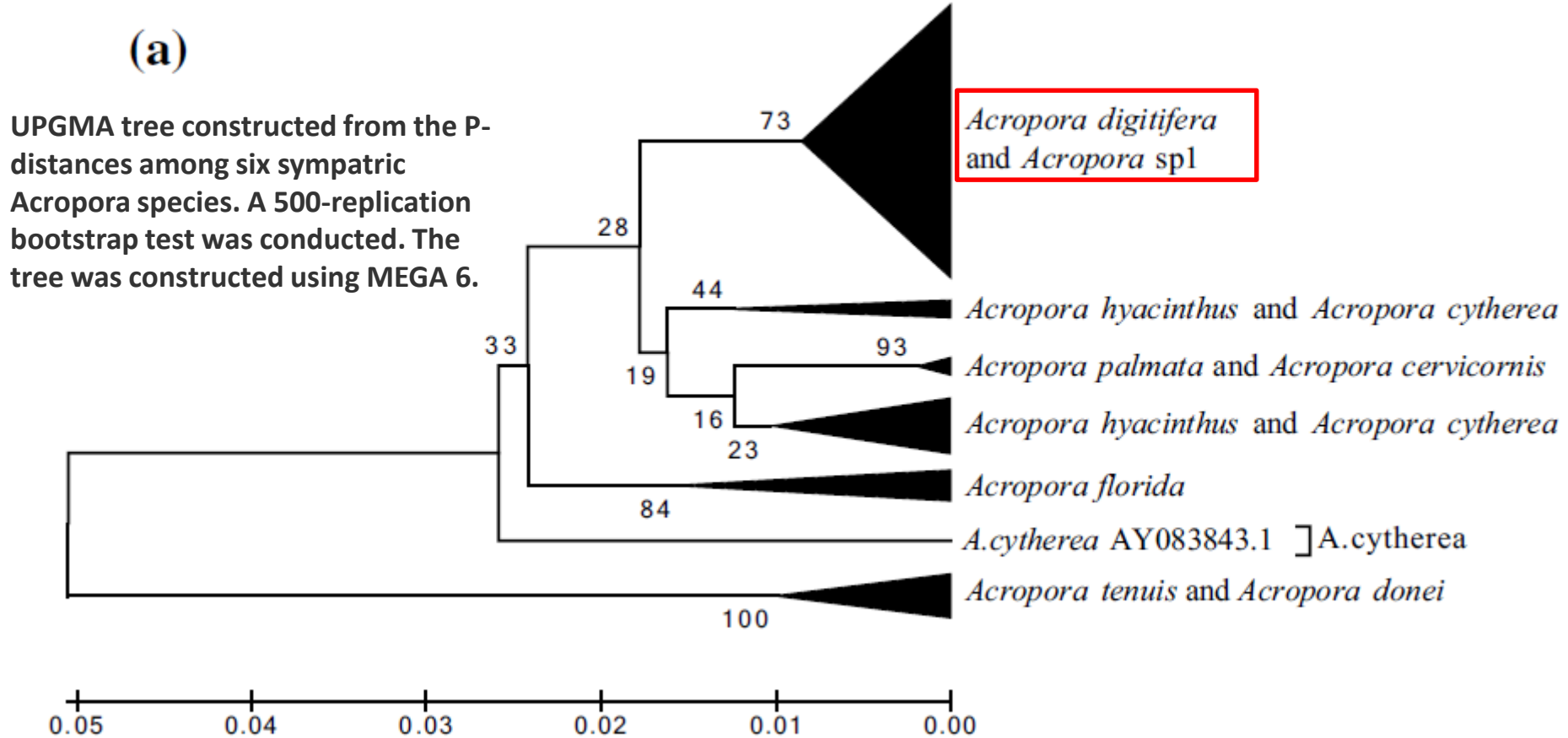

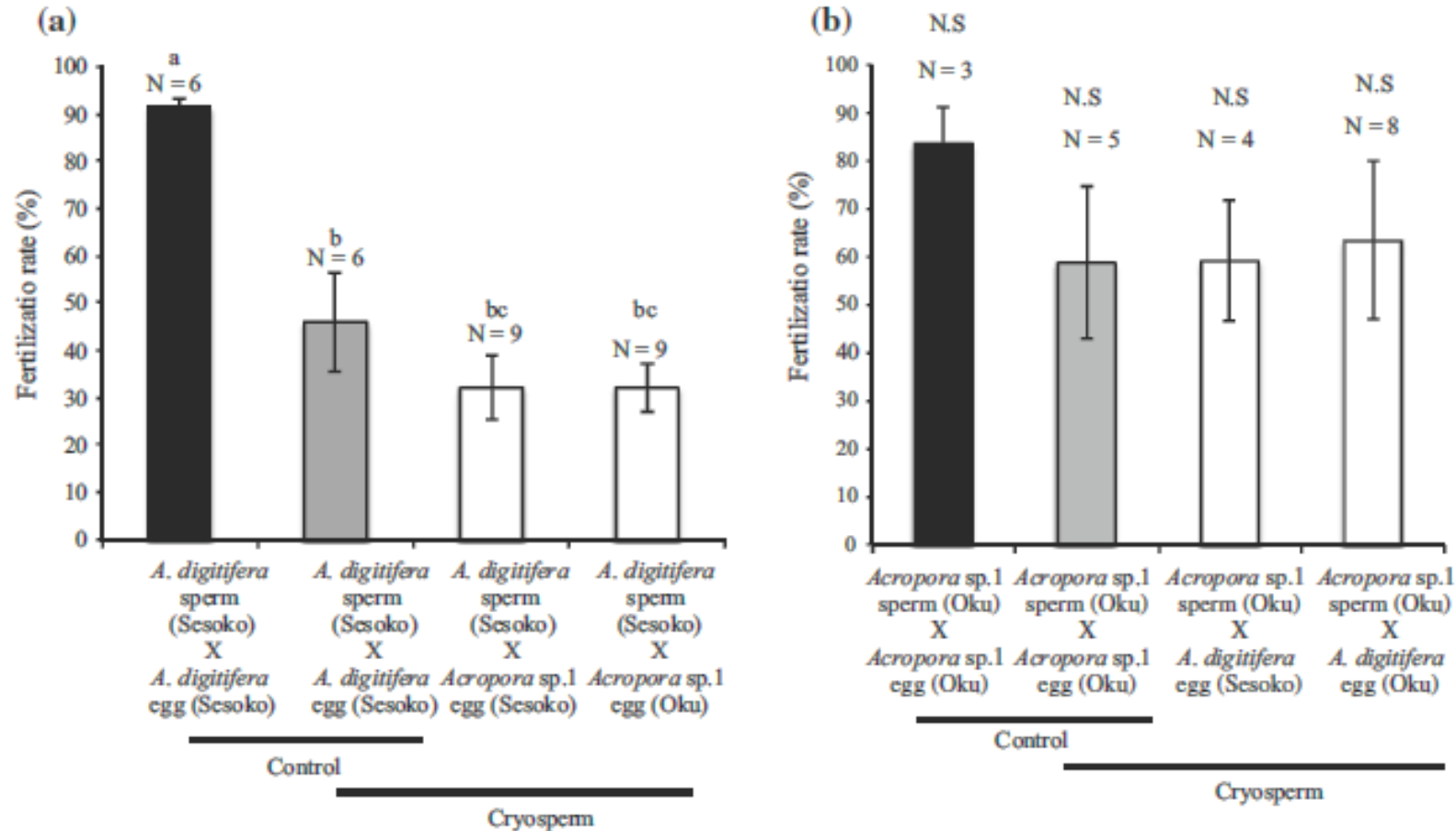

Genetyczny dystans A. digitifera i A. SP1

- Praktyczne zastosowanie kriokonserwacji plemników koralowców

Acropora digitifera i *A. sp. 1* – hybridization

Dalsze pytania dotyczące hybryd *A. digitifera* i *A. SP1*

- Morfologia hybryd obukierunkowych
- Płodność hybryd
- Odporność hybryd na pH i wysoką temperaturę

Gatunki zabezpieczone dotychczas w banku genów

Acropora digitifera

Acropora SP1

Acropora florida

Acropora hyacynthus

Acropora intermedia

Acropora tenuis

Akwakultura na śródłędziu

Co globalne ocieplenie oznacza dla rybactwa śródlądowego?

- Nie wszystkie negatywne zjawiska na ocenach źle wpływają na ryby śródlądowe
- Ryby słodkowodne odporne są na szerokie spektrum pH – zakwaszanie im nie szkodzi w takim stopniu jak rybom morskim
- Negatywnie na ciągłość hodowli i jej bezpieczeństwo wpływać mogą okresowe susze i powodzie
- Negatywny wpływ może także mieć mniejsze pozyskiwanie ryb paszowych z oceanów – ograniczenie w produkcji ryb drapieżnych na śródlądziu

Dlaczego warto rozwijać akwakulturę?

Rybacktwo śródlądowe – wpływ zmian klimatycznych

Pozytywy

- Ciepłejsze wody – szybsze tempo produkcji
- Przesunięcie się na północ granicy występowania gatunków ciepłolubnych
- Możliwość produkcji nowych ciepłolubnych gatunków

Negatywy

- Ograniczone możliwości produkcji ryb zimnolubnych
- Ograniczenie występowania gatunków zimnolubnych na ich południowych granicach
- Niebezpieczeństwo rozprzestrzenienia się gatunków nienatywnych (amur, tołpyga, karp)
- Możliwość wystąpienia nowych chorób połączona z większą zjadliwością dotychczas występujących patogenów

„Nowe” gatunki w akwakulturze

Targeted disruption of *sp7* and *myostatin* with CRISPR-Cas9 results in severe bone defects and more muscular cells in common carp

Zhaomin Zhong, Pengfei Niu, Mingyong Wang, Guodong Huang, Shuhao Xu, Yi Sun, Xiaona Xu, Yi Hou, Xiaowen Sun, Yilin Yan & Han Wang

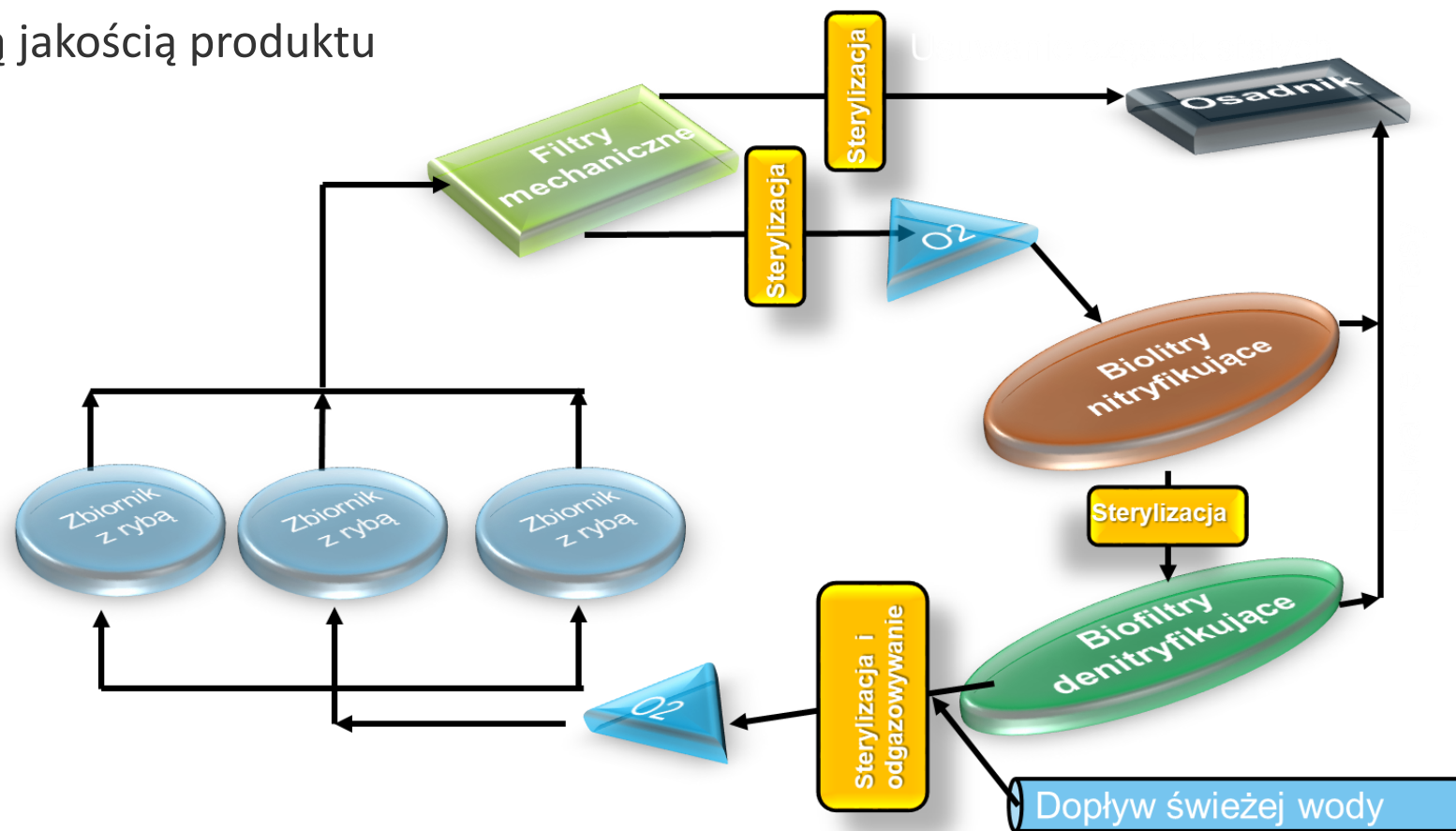
J

WT sequence	GGGCATCCATCCC GGAATC ACGGCGGCTCCTGCGAAC
Mutated sequence	GGGCATCCATCC - - - - - ACGGCGGCTCCTGCGAAC (-7bp $\times$ 3)
	GGGCATCCATCC - - - - ATCACGGCGGCTCCTGCGAAC (-4bp $\times$ 2)
	GGGCATCCATCCC GGAATC - - GGCGGCTCCTGCGAAC (-2bp)
	GGGCATCCATCCC GGAAT - - - GGCGGCTCCTGCGAAC (-3bp)

Recykulacja jedyną sensowną przyszłością rybactwa

- Systemy recykulacji pozwalają uniezależnić się od warunków środowiska
- Możliwość produkcji w układach współzależnych – ciepło i zimnolubnych ryb
- Pełna kontrola nad wpływem na środowisko
- Pełna kontrola nad finalną jakością produktu
- ... pełne ręce roboty(ki)...

Dziękuję za uwagę!

